

“Tantuk, ejiet pa kreisi”

Foto - E. Gabranovs

Demonstrē dronu. Interesanti, ka Latvijas Valsts mežu Rēzeknes iecirkņa mežkopes Ludmila Žukovskas viens no vectēviem dzīvojis Katlešos: “Šeit arī eju medībās. Žiguri ir ciemats, kur ir daudz lāču. Mans kolēģis, kuru sauca par Lāčplēsi, šeit ir atvairījis lāča uzbrukumu. Ir sākušās aļņu un briežu medības. Piekdien, sēžot tornīti, mednieks redzēja divus lāčus, kuriem pēc laiciņa sekoja aļņu gotiņa. Savukārt gotiņas pēdās lavijās desmit vilki.” Lūgta atklāt, vai tas nav Minhauzena cienīgs stāsts, mežkope atsmēja, ka šaubām nav iemesla, par ko liecina arī viens nometītais vilks. Gintam Ušakovam un Aleksandram Mosinam viņa demonstrēja drona darbību, tostarp atklājot, ka tam ir dažādas papildierīces, piemēram, skaļrunis: “Ja cilvēks apmaldās, mēs varam no drona pavēstīt: “Tantuk, ejiet pa kreisi”, lai atrastu izeju no meža.” “Varbūt mācišos par mežinieku,” Aleksandrs (foto – vidū), apskatot dronu, sprieda.

Edgars Gabranovs

Sestdien mežainākajā Latvijas ciematā ar dažādām aktivitātēm aizvadīta Meža diena, kas, kā vēstija afiša, priecēs gan lielus, gan mazus. Un priecēja arī... Žiguru kultūras nama vadītāja Marija Bukovska ir pārliecināta, ka Žiguri nav iedomājami bez tradicionālajām Meža dienām.

Meža dienai sākoties, jau plkst. 9.00 ikviens interesents varēja aplūkot sēņu un Žiguru kultūras nama 55 gadu jubilejas izstādi. Sēņu izstādes kuratore Andra Korņejeva, taujāta, vai iedzīvotāji atpazīst Latvijā augošās sēnes, atzina, ka uzmanību pievērš tām sēnēm, kuras cilvēki nelasa, bet kuras ir izcilas, turklāt ēdamas sēnes: “Piemēram, lielā dižsardzene, kuru var ēst, pat negatavojot. Sēņotāji pārsvarā pazīst baravikas, mušmires, gailenes, bērzlapes un apšu bekas, tomēr patiesi labāk lasīt tās sēnes, kuras pazīst. Kāpēc? Viens sēņotājs, kurš saindējās pēc indīgākās sēnes – zaļās mušmires – apēšanas, šogad aizgājis mūžībā. Ir ziņas, ka divi cilvēki atrodas reanimācijā.” Viņa ir pārliecināta, ka žiguriešiem Meža diena ir ļoti būtiska: “Kas jāzina, ejot mežā? Vai mērķis? Nē, var jau arī tikai pastaigāties. Bērzlapes jāmeklē priežu mežā, egļu baravikas – pie eglēm.” Jāpiebilst, ka izstādē Žiguros apskatāma viena no visindi-

gākajām sēnēm – baltā mušmire. “Zaļo mušmīri neatradām, kas patiesībā ir visindīgākā sēne pasaulē,” piebilda A.Korņejeva.

“Mazs ciematiņš meža maliņā, kas asociējas ar mežu un hokeju,” sprieda M.Bukovska, raksturojot Žigurus. Viņa piekrit iedzīvotāju teiktajam, ka ciemata attīstība atkarīga no jaunās paaudzes esamības: “Dienmēl tā ir problēma visā Latvijā. Tiesa, no mums katra ir atkarīgs tas, cik aktīvi esam.” Savukārt Latvijas Valsts mežu Rēzeknes iecirkņa mežkope Ludmila Žukovska žiguriešiem atklāja meža noslēpumus, tostarp to, kā šogad pavasarī aizturējuši koksnes zagļus: “Mežkopim jābūt deduktīvai domāšanai. Saņemot signālu par iespējamo koksnes zādzību, devos uz mežu. Ar mašīnu nostopēju zagļiem ceļu un par notikušo informēju policiju. Zagļi centās nākt klāt, lai censtos incidentu kaut kā atrisināt. Pēc tam zagļi centās ar auto bēgt, bet es taču savu mežu zinu, jo priekšā bija strupceļš. Vienu no zagļiem aizturējām, kas arī uzņēmās visu atbildību. Kas man palīdzēja? Suns, kurš sver 55 kilogramus.” Atbildot uz klātesošo jautājumiem, L.Žukovska atzina, ka mežkopim jābūt arī psiholoģiskai noturībai, piemēram, zināt, kā rīkoties, satiekot lāci, nemaz nerunājot par ērcu un čūsku klātbūtni: “Visbailīgākais gadījums bija pirms diviem gadiem, redzot, ka pa manām pēdām gājis vilks.”

* Turpinājums 6., 7.lpp.

Īsziņas

Balvus apmeklēs prezidents

12.septembrī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs darba vizītē apmeklēs Balvu novadu, aicinot uz tikšanos Balvu novada iedzīvotājus. Tikšanās notiks 12.septembrī plkst. 17.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā, kur ikvienam būs iespējams uzdot arī savu jautājumu. Prezidenta vizīte sāksies ar ziedu nolikšanu pie pieminekļa Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem, pēc tās E.Rinkēvičs tiksies ar Balvu Valsts ģimnāzijas 9. un 12.klases skolēniem. Iepazīstot uzņēmējdarbību Balvu novadā, apmeklēs ZS “Kotiņi” un SIA “Compaqpeat”, tikmēr iepazīstot veselības aprūpes un sociālos jautājumus, prezidents apmeklēs SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienību” un Balvu Daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centru.

Aicina sagatavot svētku uzrunu tautai

Gatavojoties Latvijas Republikas proklamēšanas 105.gadadienai,

no 11.septembra līdz 8.oktobrim vispārīgglītojošo, speciālo un profesionālo izglītības iestāžu 5.-12.klašu skolēni ir aicināti piedalīties konkursā, – iztēloties sevi Valsts prezidenta amatā un sagatavot 18.novembra svētku uzrunu tautai. Konkurss tiek organizēts trīs apakšgrupās: 5.–6.klašu, 7.–9.klašu un 10.–12.klašu skolēniem. Katras apakšgrupas 1.vietas ieguvējam tiks dāvāta iespēja nolasīt savu uzrunu Latvijas Republikas proklamēšanas 105.gadadienai veltītajā svētku koncertā Latvijas Nacionālajā teātrī 18.novembrī.

Tēva diena Viļakā

12.septembrī plkst. 12.30 Viļakas brīvdabas estrādē svinēs Tēva dienu, kur plānotas dažādas aktivitātes un pārsteigumi bērniem no 1. līdz 6.klasei. Īpašie viesi: Kristaps Rasims ar grupu “Rupuči”.

Nākamajā
Padugumā

● **Prezidents Balvos**
Ko iedzīvotāji jautāja valsts galvai

● **Meklē lielās norises mazajās**
Vietējās kopienas līdera skatījums

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Pie mums brauc revizors. Nē, nē, jokoj! Šodien Balvos un novadā ciemojas Latvijas Valsts prezidents. Viņš tiksies ar iedzīvotājiem, kuri prezidentam noteikti uzdos arī jautājumus. Grūti paredzēt, par ko tie būs, – gan jau par joprojām pieaugošo dzīves dārdzību, mazajām algām un pensijām, kādu ceļa gabalu, kas gadiem brēc pēc remonta. Jautājumi atradīsies, taču labi atceros, ka, stājoties amatā, jaunais Valsts prezidents teica, lai iedzīvotāji necer, ka viņš būs tas Laimes lācis, kas līdzēs visām vainām. Pareizi, solījums politikā ir lieta, kam vismazāk var ticēt. Gribētos, lai Valsts prezidents, arī apmeklējot mūsu novadu, kopumā gūtu vēl lielāku izpratni par lietām un procesiem, uz ko likt uzsvāru valsts virzībā, lai Latvijai un Latvijā mēs uzgavilētu, kā mūsu hohejistiem un basketbolistiem. Prezidents te noteikti var dot savu pienesumu, jo vismaz pagaidām tiek vērtēts pozitīvi, arī no cittautiešu puses. Laikā, kad notiek jaunās valdības veidošana, bažas ir arī par to, cik ziņoši un darbīgi būs mūsu ministri. Pagaidām liela daļa iedzīvotāju zina tikai to, ka jaunā premjere ir sieviete ar blondiem matiem. Taču kāds uzņēmējs publiskajā telpā izteicies, ka sievietes parasti daudz strādā un noved lietas līdz galam. Būtu prieks, ja abiem svarīgākajiem cilvēkiem valstī izdotos to kaut nedaudz pabīdīt uz augšu pasaules un Eiropas reitingu tabulā.

Latvijā

Top jauna valdība. To veidos trīs partijas – “Jaunā Vienotība”, Zaļo un Zemnieku savienība un “Progresīvie”, bet ārpus darba valdībā paliek “Apvienotais saraksts” un Nacionālā apvienība. Plānots, ka seši ministru portfeli jaunajā valdībā tiktu “Jaunajai Vienotībai”, četri – Zaļo un Zemnieku savienībai un četri – “Progresīvajiem”. Līdz ar to jaunajā valdībā varētu mainīties ārlietu, ekonomikas, satiksmes, veselības, iekšlietu, aizsardzības, vides aizsardzības un reģionālās attīstības, zemkopības un labklājības ministri, kā arī Saeimas priekšsēdētājs. Jauno valdību uzticēs veidot Evikai Siliņai no “Jaunās Vienotības”.

Noslēdzies ASV finansētais Lūznavas bērnu-dārza un Dagdas vidusskolas renovācijas projekts. ASV vēstnieks Latvijā Kristofers Robinsons, Rēzeknes un Krāslavas novadu domes pārstāvji piedalījās svētajā ceremonijā, atzīmējot renovācijas projekta pabeigšanu Lūznavā un Dagdā. ASV vēstniecības Aizsardzības sadarbības birojs, Latvijas būvniecības uzņēmums “RCI Gulbene” un ASV armijas Inženieru korpus realizēja ASV Bruņoto Spēku virspavēlniecības Eiropā finansētos projektus 591 tūkstošu ASV dolāru apmērā. Lūznavā renovētas un paplašinātas bērnu-dārza telpas, bet Dagdā renovēta apkures un ventilācijas sistēma.

Apbalvo žurnālistus. Paziņoti izcilākie sasniegumi Latvijas žurnālistikā, pasniedzot balvu sešās nominācijās: nominācijā “Ziņu žurnālistika un reportāža” šogad balvu ieguva reportāžas no Ukrainas TV3; nominācijā “Intervija un apraksts” laurus plūca Ieva Alberte, “Delfi”, par orgānu donori; kategorijā “Pētniecība un analītika” pie balvas tika “Mareka lielā dzīve” divas sērijas, kuru veidoja LTV raidījuma “Aizliegtais paņēmiens” autoru kolektīvs; nominācijā “Reģioni un diaspora” apbalvoja “Ukrainai jāuzvar” četras autoras no “Neatkarīgajām Tukuma Ziņām”; speciālbilvu sporta žurnālistikā ieguva Raimonds Rudzāts no LTV. Balvu kā “Gada redaktors” saņēma Latvijas Radio redaktore Ilze Puncule-Aginta, bet balvu par nozīmīgu ieguldījumu žurnālistikā – Atis Klimovičs.

Dalles teātri sākusies 104.sezona. Dailis teātra kolektīvs uzsācis 104.sezonu, kurā bez jau zināmām izrādēm skatītājus priecēs vairāki jaunie studējumi. Sezonu atklās ar iestudējumu “Leopoldštate”, kam sekos “Krietnā puiša rituāla nokaušana”, “Eiridīke” un režisora Viestura Kairiša jaunie studējumi “Spīdolas nakts”. Teātra direktors vēsti, ka šī varētu būt viena no interesantākajām Dailis teātra sezonām.

(Ziņas no www.nra.lv; www.delfi; www.lsm.lv)

Latgales pārgājienu dienas 2023

Izbauda skaistās Viļakas apkaimes ainavas

Svētdien, 10.septembrī, pārgājienu Viļakas apkaimē, ietverot tajā arī “Ezertakas” garo pārgājienu posmu, organizēja Latgales Tūrisma asociācija sadarbībā ar Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centru. Viens no pārgājiena dalībniekiem, novadnieks Francis Slišāns, kurš dzīvo un strādā ārzemēs, to novērtēja īsi un kodolīgi: “Ļoti jauks pārgājiens. Diena – super!”

Gida lomu pārgājienā šoreiz bija uzņēmis Abrenes istabu saimnieks DZINTARS DVINSKIS. Viņš pastāstīja, ka pārgājiena dalībnieki pulcēsies Viļakā pie ēkas, kur atrodas Abrenes istabas, taču iepazīšanās ar vēsturiskajiem eksponātiem, kas tur glabājas, notiks pārgājiena noslēgumā. “Plānots aptuveni 14 kilometrus garš pārgājiens, kura laikā iepazīstināšu ar apkaimes bijušajiem ciemiem – Leļiem, Kockovu, Tepeniču, Gurinovu – un to vēsturi. Mani kā novadpētnieku interesē simts un vairāk gadu seni notikumi. Apstāsimies pie ciemu krustiem. Iziesim pa vienu veco meža ceļu, kas tagad aizaudzis, bet kādreiz bija ceļš starp ciemiem. Maršruts būs daudzveidīgs, iesim gan pa pļavu, gan pa mežu. Apstāsimies “Cīrulišos” un apskatīsim senlietu kolekciju,” informēja gids.

“Pārgājiena dalībnieki vipirms uzkāpa Eržepoles pilskalnā, kur tagad atrodas pareizticīgo baznīca. No kalna paveras skaists skats uz apkārtni un Viļakas pilsētu. Gājām tālāk uz bijušo ciemu vietām gan pa pļavu, gan pa mežu. Redzējām vairākus krucifiksus. Pirmā pietura un pusdienu pauzīte bija “Cīrulišos”, kur Dzintaram pieder senlietu kolekcija. Cilvēkiem ļoti patika un interesēja tās apskatīties. Tālāk pārgājiena dalībnieku ceļš veda pa lielāku ceļu, kas ir oficiālais tūrisma maršruta “Ezertaka” posms līdz Viļakas ezeram. Mēs uzticējāmies Dzintaram, kad viņš teica, ka pameklēs tādas skaistas vietas. Pa ceļam tiešām bija iespēja redzēt skaistas ainavas, ko atzina arī pārējie pārgājiena dalībnieki. Viens no Latgales pārgājiena dienu maršruta mērķiem arī ir dot iespēju tūristiem izbaudīt skaistās Latgales ainavas. Pārgājienā piedalījās cilvēki pat no Jelgavas, Rēzeknes, Preiļiem, Līvāniem, kuri atzina, ka

Lauku ainava ar pievienoto vērtību. Izejot no Tepeničas ciema pie “Cīrulišiem”.

Atpūta un maltīte pie Abrenes istabām. Dzintara Dvinska komanda bija pagatavojusi gājējiem grūbu biežputru, plātsmaizi un dzērienus, ko visi ļoti novērtēja.

te ir skaistas ainavas, lai gan lapas kokiem vēl nav iekrāsojušās. Pārgājienā piedalījās arī bērni. Arī viņi izturēja. Pie mums ir, ko redzēt, un jādodomā, ka tagad viņi to ieteiks citiem,” secina Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra tūrisma informācijas konsultante AGITA ZELČA.

Baltinavas pagastā

Plāni kā Napoleonam!

Šajās dienās Baltinavā ierodas Latvijas Biozinātņu un tehnoloģijas universitātes studentu grupa, kura kā bakalaura darbu izstrādās Baltinavas parka attīstības plānu. Pirms tam augusta beigās notika Baltinavas iedzīvotāju sanāksme, kurā viņi puda savas idejas par parka attīstību. Pirms ķerties pie plāna izstrādes, tagad ar tām un parku iepazīsies studenti.

Nav daudz apdzīvotu vietu Latvijā, kas var lepoties ar senienu parkiem. Taču tie ar laiku noveco, tāpat kā noveco koki, sadrūp akmeņi. Arī Baltinavas parks ir liela Baltinavas ciema vēstures daļa, kas iesniedzas vēl muižas laikos. Tagadējā parka infrastruktūra veidota padomju saimniecības laikā, kad parks izmantots dažādu svētku svinēšanai. Tradicionālos svētkus parkā turpina svinēt arī tagad, taču pienācis laiks domāt par modernāku, mūsdienīgāku parku, kura attīstībai nepieciešamas jaunas idejas un finansiāli līdzekļi.

Par to, kādu parku vēlas redzēt vietējie iedzīvotāji, kādas domas viņi puda, pastāstīja pagasta pārvaldes vadītāja SARMĪTE TABORE. “Iedzīvotāji darbojas trīs grupās. Dažas idejas visām trim grupām bija kopīgas, bet bija arī atšķirīgas,” viņa secina. Visas trīs grupas bija par to, ka nojaukama vecā dzīvojamā māja parkā, kas tur neiederas. Taču visi bija par to, ka saglabājama vecā koku aleja, dabīgā pļava, ko sāks iekopt, ugunsкура vieta. Par novecojošo futbola laukumu domas dalījās. Vieni šajā vietā ieteica ierīkot parka dārzu ar strūklaku, kaut ko līdzīgu kā Rundāles pili. Otri vēlējās izveidot tematisko labirintu saistībā ar Baltinavas vēsturi, pilskalnu atveidojumiem. Bet trešie nāca ar ideju, ka futbola laukumā varētu būt spēļu laukums ar lieliem spēļu elementiem, piemēram, dambretes laukums, kur pārbidāmie kociņi būtu cilvēka augumā.”

Katrā ziņā parkā izvietojami informatīvie stendi, lai pie izejas apmeklētāji jau zinātu, kas tas ir. Estrādi noteikti nepieciešams saglabāt, bet derētu arī nedaudz atjaunot. Tāpat

Baltinavas parks. Tilts uz Mīlestības pussaliņu.

parkā nepieciešams izvietot fotostūrīšus pie objektiem. Izskanēja priekšlikums uzlabot bērnu rotaļu laukumu, papildinot to ar āra trenāžieriem; diķi izveidot zvejošanai piemērotu vietu; gar parka malām ierīkot autostāvvietas; ierīkot publiskās tualetes parka apmeklētājiem, izgaismot parka tiltiņus no apakšas. S.Tabore teic, ka cilvēki iesūtīja arī priekšlikumu izveidot vienu kopēju pastaigu taku no bērnu rotaļu laukuma caur Mīlestības un Labestības pussaliņu ar informācijas stendiem. “Godinot agronoma Jāņa Aleksandrova piemiņu, jo tā bija viņa ideja izveidot parku, manuprāt, nepieciešams kādā veidā atgādināt arī par šī cilvēka nopelniem,” spriež pagasta pārvaldes vadītāja. Jā, baltinaviešiem plāni kā Napoleonam!

Kur plānots ņemt līdzekļus parka atjaunošanai? S.Tabore teic, ka tā varētu būt Eiropas fondu nauda. Par Baltinavas parka atjaunošanu tiek domāts arī kopējā novada tūrisma kontekstā. Kā iedzīvotāju idejas tiks iestrādātas attīstības plānā, to viņi uzzinās drīz vien, bet pats plāns varētu tapt pavasārī.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Seminārs tūrisma jomas entuziastiem

Gribētu satikt lāci, lai būtu piedzīvojums

Maruta Sprudzāne

Kas ir tūrisma produkts, kā to radīt un pārdot? Interesantus un vērtīgus aspektus, tiekoties ar tūrisma jomas uzņēmējiem, gidem un citiem interesentiem, Balvos stāstīja atbraukušie lektori. Ieskats lektora EDGARA RAŽINSKA teiktajā.

Edgars sarunu iesāka ar pārdomu vērtu jautājumu, – kāpēc tūrisma jomā Latvijā daudz vairāk darbojas tieši sievietes, kas nepavisam nav raksturīgi citās valstīs? Atbildi sniedz dažādi pētījumi un, iespējams, arī pašu pieredze. “Mani interesē dabas fenomēns un aizrauj tūrisms kā nozare, kas aptver dabas sociālo elementu, darbu ar cilvēkiem un nepārtraukti radošo pieeju,” uzsvēra lektors. Tūrisma viņš raksturoja kā emocionāli traumatisku nozari, jo nepārtraukti ir jātiekas un jāsadarbojas ar svešiniekiem – cilvēkiem, kurus tūrisma jomas uzņēmēji varbūt redz pirmo un vienīgo reizi mūžā. Savukārt tūrists nereti ierodas viņam pilnīgi svešā kultūras un sabiedriskajā vidē, un tas ir pārdzīvojums arī viņam, jo rada saspringumu. Ne velti arī sarunās starp pašiem uzņēmējiem pavīd ar humora pieskaņu teikta atziņa, – cik labi, ka vasara jau iet uz beigām, lai ātrāk nāk rudens, dzīve būs mierīgāka.

Pirms dažiem gadiem Edgars Ražinskis Latgales pusē veicis pētījumu par Latgalē bieži piesauktās viesmīlības fenomenu. Proti, vai visur Latgales novados tā izpaužas vienādi, kādas tās izpausmes sagaida tūrists un vai viesmīlība pret ciemiņiem un viesiem izpaužas vienādi? Nav izslēgts, atzina lektors, ka šī viesmīlība arī nogurdina cilvēkus un ne visiem ir pieņemama.

Salīdzinājums nāk par sliktu

Ko nozīmē tūrisms konkrētajā vietā? To var uzskatīt par rīku ar galveno mērķi uzlabot vietējo kopienu dzīves kvalitāti, ar to saprotot: mazināt nabadzību, vientulību, atstumtību, vardarbību, atsvešinātību. Ja konkrētajā vietā būs apmierināti vietējie iedzīvotāji, arī tūristi jutīsies labi. Pasaules ekonomikas foruma pētījums salīdzina Latviju ar citām pasaules valstīm. Lektors stāstīja, ka šie rezultāti atklāj, ka visvairāk atpaušamam ar dabas resursu vērtīgumu, lai cik ļoti paši tos augstu vērtētu, kā arī vēl citos rādītājos. Toties Igaunija tūrisma jomā izvirzījusies priekšplānā ar ļoti labiem rādītājiem. Lektors skaidroja, ka dabas objektu ziņā Latvija nespēj izvirzīties pasaules mērogā un ļoti zems ir arī dabas tūrisma digitālais pieprasījums. Bet cilvēki, kā zināms, savus ceļojumus vispirms uzsāk tieši digitāli, apsēžoties pie datora un sākot pētīt maršrutus. Otra svarīga lieta, ar ko Latvija neizceļas, ir kultūras mantojums pasaules acīs. Mums nav radošo pilsētu tīkla, kas tūrisma jomā ir svarīgi.

Produktam ir sava cena un tirgus vieta

Ar ko sākas tūrisma produkts? Kas vispār ir šis produkts? Lektors teica, ka to raksturo vairākas būtiskas lietas: tam ir cena, mērķauditorija, tirgus. Tas nozīmē, ka šo produktu var iegādāties konkrētā laikā par konkrētu cenu. Šis ir Latvijas reģionu galvenais izaicinājums – prast izveidot tirgus vietu un piesaistīt cilvēkus, lai viņi gribētu tur ienākt un nopirkt piedāvājumu. Lai tūrists redzētu vērtību, apjaušot, ka viņam tas ir vajadzīgs, tas palīdzēs risināt kādu viņa problēmu. Teiksim, uzlabot attiecības ģimenē, vairāk laika pavadot kopā ar sievu un bērniem. Faktiski cilvēki jau nepērķ šo produktu, bet gan risinājumu savai problēmai, sapnim vai izaicinājumam.

Produkta veidošana sākas ar datu vākšanu, dažādiem stāstiem, vēsturiskām liecībām un tamlīdzīgi, sākot būtēt tā ticamības bāzi cerībā, ka cilvēkiem tas patiks un spēs piesaistīt viņu interesi. Lektors uzsvēra, ka praksē bieži vien ar šo bāzi lieta arī apstājas. Teiksim, ir nodibināts muzejs vai izveidots informatīvs stends, kam neseko nekāds turpinājums. Taču būtu jāmeklē, kā var piesaistīt starpniekus, apkārt esošās struktūras un produkta piedāvājumu paplašināt. Kā piemēru Edgars piesauca Ziemeļrietumu Sēlijas reģionu, kur galvenā problēma ir cilvēku trūkums. Ir ēkas, ko varētu iekārtot un kur darīt interesantas lietas, taču nav jaunu cilvēku. Toties apkaimē ir zemnieki. Tāpēc jāmeklē atbilde: kā tūrisma produkta veidošanā iesaistīt lauku ražotājus, lai būtu interesanti un kas papildinātu saturu?

Foto - M. Sprudzāne

Darbs grupās. Lekcijas teorētisko daļu papildināja arī grupu darbs, veicot lektora uzdevumu, lai izdomātu konkrētu notikumu gaitu, radot produktu, ar ko piesaistīt tūristus. Komandām šie notikumi saucās: “Orientēšanas bardaks”, “Brauc purvā!”, “Lāčplēša duelis”. Vajadzēja izdomāt un raksturot arī konkrētu tūristu portretus, kādus gribētu satikt.

Uz paša ādas izbaudot

Kas ir radošais tūrisms? Galvenā tā pazīme, ka ceļotājs ir nevis skatītājs, bet gan līdzdalībnieks. Viņš arī piedalās un līdzdarbojas tur, ko viņam piedāvā. Spēlē teātri, dejo, auž audeklu, cep maizi un tamlīdzīgi. Tādā veidā iegūst labumus, kas, protams, gan izmaksā daudz dārgāk. Balvu novadā spilgts radošā tūrisma piemērs ir Upīte – vieta, kur satiekas starpdisciplināras nozares. Edgars šo vietu raksturoja kā *vārāmo katlu*, kur samet visu ko, bet kas veiksmīgi saplūst kopā un sintezējas veselumā, jo māksla ir veids, kā paskatīties uz pasauli savādāk. Upīte ir veiksmīgs Latvijas mēroga laikmetīgās mākslas centrs, kur ir unikāla sintēze – Latgale plus radošums.

Agrāk kultūras tūrisms izpaudās, braucot skatīties vien muižas, pilis un tamlīdzīgi, bet tagad tūristi brauc, lai izjustu un piedzīvotu vietējo cilvēku dzīvi ētiskā veidā. Uzsvars šajā tūrisma liekams, lai tūristi ir bridēji, nevis bradātāji, saudzīgā veidā piedzīvojot to pašu, ko vietējie.

Ceļotājs un tūrists

Ar ko būtisku atšķiras tūrists no ceļotāja? Ceļotājs var atbraukt uz Balviem un neiztērēt nevienu eiro. Viņš izdzers no mājām paņemto kafiju ar savām sviestmaizēm, radīs lieku satiksmi, atstās atkritumus un aizbrauks. Konkrētā vieta ar šādu ceļotāju neko neiegūs. Savukārt tūrists, atbraucis ar mērķi uzskatīties, šeit pārņakšņos, iztērēs zināmu naudas summu, līdz ar to iedarbinās arī ekonomikas sviru. Bez tam nakšņošanas dati palīdz veidot arī statistiku par tūristu kopskaitu.

Lektora atziņas

- Tūrisma jomā svarīga ir konkurentu sadarbība. Skaņ dīvaini, bet, jo labāka būs šī sadarbība, jo lielāka uzplauksme. Teiksim, pilsētu jomā tas būtu trijstūris – Alūksne, Gulbene, Balvi. Latgale šodien raksturojas kā spēcīgs galamērķis, jautājums tikai, – kā šejienes puse iesaistās “zaļajā komunikācijā” un ar ko var piesaistīt ceļotājus?
- Nekur citur, kā Latgalē, nav redzēts tik daudz brīvi staigājošu suņu. Fiziski spēcīgiem cilvēkiem suņi ir pat zināms izaicinājums, bet ģimenei ar bērniem tie var sagādāt emocionāli netikamu pārdzīvojumu.
- Svarīgi stāstīt un iedrošināt ceļotājus par iespējamiem riskiem, par to, kādi tie var būt un kā tādā situācijā rīkoties.
- Vajag prast novērtēt vietējo kolorītu, kas citu valstu tūristiem var sagādāt milzu pārsteigumu un prieku. Piemēram, indiešu grupa nebeidza sajūsmināties un brīnīties, ieraugot vīrus ar urbjiem un kastēm rokās, kuri gāja pa ledu, lai sēdētu uz aizsaluša kanāla un makšķerētu. Tā viņiem bija sarunu tēma visu dienu.
- Rietumu kultūrā cilvēkiem ir svarīgi, kā viņi pavada laiku, kad nestrādā. Daudzi ceļo, pēc tam izliek savus fotostāstus sociālajos tīkos. Tas ir viņu sociālā statusa apliecinājums ar zemtekstu: man ir pietiekami naudas, man viss ir kārtībā, skaudiet, cik gribat! Rietumu pasaule savu statusu tagad demonstrē nevis ar apģērbu, māju vai mašīnu, bet ceļojumi, izklaide, restorāni un ēdiens ir lietas, ko var parādīt un aprakstīt sociālajos tīklos. Tādā veidā par sevi var ziņot sabiedrībai un apliecināt savu statusu, radot sajūtu, ka esi Visuma centrs. Cilvēki meklē pakalpojumus, kur var sajūties īpaši.
- Es būtu laimīgs savā dzīvē satikt lāci, jo nekad to neesmu redzējis. Man šķiet, ka es zinātu, kā konkrētajā situācijā rīkoties, un man tas būtu milzīgs piedzīvojums. Taču citiem, iespējams, tas ir iemesls bailēm.

Foto - M. Sprudzāne

Lektors no Rīgas. Edgars Ražinskis strādā Rīgas plānošanas reģionā, lasījis lekcijas augstskolu studentiem, bet pēdējos gados specializējas tieši tūrisma nozares produkta radīšanā un pārdošanā un savās zināšanās dalās ar citiem.

Talants un darbs, kas rada prieku citiem

“Ja gribas kūkas gabaliņu, ir jāēd!”

Izlasot sociālajos tīklos jautājumu un atbildi: “Zināt, kas ir veiksmes atslēga, lai būtu laimīgs? – Gabaliņš kūkas”, radās doma uzrunāt šo vārdu autori un uzzināt ko vairāk par prasmi skaisti un garšīgi gatavot kārumus, bez kuriem grūti iedomāties ikvienu svētku galdu. Saruna ar balvenieti SINTIJU SALMANI par saldumiem, svētkiem un rudeni.

Kad sapratāt, ka Jums patīk gatavot gardumus? Kas bija pirmais, ko pagatavojāt sev un citiem par prieku?

– Kad omīte bija jaunāka, viņa cepa kūkas, tad to sāka darīt mana mamma un pusaudža gados – arī es. Kad biju mazāka, katru svētdienu kopā ar mammu gatavojām ko gardu – pīrāgus, tortes, vafeles un daudz ko citu. Šķietami tieši tas bija iemesls, lai es *iemīlētu* konditorejas jomu. No sākuma kūkas cepu mājiniekiem, tad draugiem un tad jau klasesbiedriem. Esmu cilvēks, kas parasti vairāk dod nekā ņem, man patīk pārsteigt tad, kad kāds to negaida, tādēļ tajā laikā bieži gan uz svētkiem, gan ikdienā draugus pārsteidzu ar eklēriem, mafiniem, bezē cepumiem un pat kūkām.

Vai interesei ēst gatavošanas prasmē ir izšķiroša nozīme? No kā vēl mācījāties dažādas konditorejas gudrības?

– Lai sāktu darīt jebkuru lietu dzīvē, jābūt interesei. Bez tās nekur. Nevienam darbu neesmu darījis bez intereses, vienmēr tajā ielieku sirdi. Ja tomēr ir kas tāds, kas man neinteresē, es to nedaru. Interese dod plašāku ieskatu un paver radošuma iespējas. Ar ēst gatavošanu vairāk esmu uz ‘jūs’ nekā uz ‘tu’. Protams, ir reizes, kad izmēģinu kādu jaunu recepti, bet pārsvarā pieturos pie klasiskajiem variantiem. Konditoreju esmu apgūvisi pašmācības ceļā, šajā ziņā man patīk eksperimentēt un izmēģināt jaunas garšu kombinācijas, jaunus desertu veidus. Ir reizes, kad eksperiments izvērsās pārsteidzoši labi, un reizes, kad nē. Taču, kā vienmēr saku, – ja nepamēģināsi, neuzzināsi.

Kūku cepšana, šķiet, ir Jūsu meistarības virsotne. Kas kūku tapšanas procesā aizrauj?

– Vienmēr esmu vēlējusies, lai darbs, ko daru, ir mans hobijs, un tā ir sanācis. Kūku cepšana ir radoša nodarbošanās, kur nekad neiestājas rutina. Protams, laika gaitā katru recepti jau zinu no galvas, taču dekorējums vienmēr ir izaicinājums – sataisīt to vizuāli baudāmu un skaistu, tā ir sava veida motivācija, katru reizi to darīt arvien labāk. Taču lielāko motivāciju dod klientu atgriezeniskā saikne – atsauksmes par gardumiem un svētku bildes, pēc kurām saprotu, ka esmu izvēlējusies pareizo ceļu. Jo kūka nav tikai ēdiens, tā ir prieka un pārsteiguma sajūta bērnam, pavadītais laiks kopā ar ģimeni, ciemiņu sajūsmas svētkos un sanācšanas mirklis kopā.

Katram dzīves gadījumam un gadalaikam, šķiet, atbilst kāda no kūkām. Ja interesētu kāds kārums, ar ko nosvinēt, piemēram, rudens atnākšanu, ko piedāvātu?

– Rudens vispār ir gadalaiks, kas man asociējas ar oranžo krāsu un dārza ražas novākšanu, tādēļ tie būtu rudeniģie mafini ar ķirbi, kas rotāti ar avenēm, piparmētrām no piemājas dārza.

Cik daudz dažādu veidu kārumus gatavojat, ko no kūku dekorējumiem izmantojat biežāk?

– Ja man būtu jāpasaka īsi, tad teiktu – daudz. Taču vienmēr saviem klientiem cenšos piedāvāt gan klasiskas kūkas un desertus, neparastās kūkas – ar šķiņķi, lasi, tunci, gan šedevrus, ko iespējams atrast tikai augsta līmeņa kafējnīcās, restorānos vai specializētajās kūkotavās. Kādam varētu šķist, – jo plašāks piedāvājums, jo labāk, bet tas tā nav. Visas ģeniālās lietas ir pavisam vienkāršas, – ir jāatrod sava *odziņa*, ar ko katrs atšķiras. Kūku dekorējums parasti iedalās divās daļās – standarta un dizaina. Standarta noformējumu konditors parasti veido pēc saviem ieskatiem, dizaina noformējums ir kas specifiskāks, piemēram, bērnam – mīļākie multfilmu tēli, bet pieaugušajam – lietas, kas viņu aizrauj/raksturo. Bērnu kūkas gatavoju visbiežāk, un pasniegt kūku bērnam, redzot viņa emocijas un izbrīnu, ir lielākais gandarījums.

Saka, ka vajag gatavot ar mīlestību, tad sanāk garšīgi. Kāda ir Jūsu gudrība, ko pielietojat, lai ēdiens, arī našķi, sanāktu dikti garšīgi?

– Parasti saka, ka mīlestība iet caur vēderu. Taisnība. Jebkurš ēdiens, gatavots ar mīlestību, vienmēr sanāks gardāks nekā tad, ja to vienkārši gatavo. Taču galvenā gudrība, – gatavojot jebkuru produktu, ir jāiejūtas klienta vietā, uz produktu

Sintija. Kūku cepēja atzīst, ka konditores prasmes viņas ģimenē ir pārmantotas no paaudzes paaudzē.

Musa kūka. Šis kūciņas šobrīd ir Sintijas iecienītākais našķis.

jāpaskatās, tā teikt, ar klienta acīm un jāatbild uz jautājumu: “Vai tev patīks un garšos?!” Ievērojot primāri šos divus noteikumus, ēdiens jau sanāks baudāms.

Vai pati bieži mēlojaties ar kārumiem? Kas ir Jūsu iecienītākais našķis?

–Pārliciecināsi – jā. Šobrīd manas garšu kārpīņas ir iecienījušas musa kūkas, kas sastāv no biskvīta kārtiņas, ogu pildījuma, ko apvijis maigs, vieglas tekstūras muss. Un kūciņa pārklāta ar šokolādi. Dikti gardi!

Vai tortes, Jūsprāt, jāēd tikai svētkos? Varbūt ir bijis kāds pasūtījums, kad lūdz kūku bez īpaša iemesla?

– Katrai dienai, ko nodzīvojam, jābūt kā svētkiem, jo neviens nekad nav apsolījis rītdienu. Tas, ko esmu iemācījusies šobrīd – nav jāgaida īstais mirklis, lai uzvilktu skaistāko kleitu, saklātu skaistu galdu vai izņemtu no sekcijas skaistāko trauku komplektu, kad nāk ciemiņi, – tas ir jādara tad, kad katram pašam no mums to gribas. Tāpat arī ar kūkām – ja gribas kūkas gabaliņu, ir jāēd.

Jā, bieži vien no klientiem dienas beigās saņemu ziņu ar jautājumu: “Sintij, varbūt ir aizķēries kāds našķis ledusskapī?” Un tas mani priecē. Patiess prieks, ka cilvēks pats sevi vai savus mīļos ne tikai svētkos, bet arī ikdienā vēlas palutināt ar ko gardu.

Kur gūstat iedvesmu, lai sagādātu svētkus citiem?

– Vidusskolas laikā, konsultējoties ar karjeras konsultantu un pildot karjeras testus, vienmēr nonācu pie secinājuma, – pasākumu organizēšana. Svētki vienmēr bijuši tie, kuri personīgi man dod enerģiju neapstāties. Par pasākumu organizatori nekļuvu, taču kūku gatavošana un ziedu audzēšana ir viena no vadošajām motivācijām sagādāt cilvēkiem svētkus. Ir ārkārtīgi pacilājoša sajūta redzēt cilvēku prieku un neviltotās emocijas. Un vienmēr jāatceras, ka dots devējam atdodas.

Ar ko vēl nodarbojaties no darba brīvā laikā?

– Gardumu gatavošanai ir atvēlēta tikai neliela daļa mana dienas laika. Vidēji mana diena sākas plkst. 10.00 un beidzas 02.00 – 03.00 naktī. Parasti manas dienas sadalījums ir šāds: strādāšana – atpūta – strādāšana – miegs. Ģimenē nodarbojamies ar stādu un ziedu tirdzniecību un to marketingu, paralēli mācos maģistrantūrā, gatavoju kūkas un desertus un cenšos atvēlēt laiku atpūtai – šobrīd tā ir sēpošana un vakara pastaigas. Diennaktī bieži vien ir par maz stundu, lai visu paspētu.

Padalieties, lūdzu, ar kāda ēdiena recepti un gatavošanas procesu, kas atbilst septembrim un ir reālējams ne tikai prasmīgai saimniecei!

– Šobrīd ir rudens sezona, tādēļ, domāju, katrai saimniecei “Ķirbju mafinu” recepte būs pa spēkam, lai, piemēram, svētdienas rītā pārsteigtu mājiniekus.

Ķirbju mafini. Kārumi, kas asociējas ar rudeni.

Ķirbju mafini

Sastāvdaļas:

- 1 ¾ glāzes miltu,
- 2 tējkarotes cepamā pulvera,
- 1 tējkarote kanēļa,
- ½ tējkarote sasmalcināta ingvera,
- ¼ tējkarote muskatriekstu,
- ¼ tējkarote maltu krustnagliņu,
- ½ tējkarote sāls,
- 6 ēdamkarotes sviesta,
- 1 1/3 glāze gaiši brūnā cukura,
- 2 lielas olas,
- 1 1/3 glāze ķirbja biezeņa,
- 1 tējkarote vaniļas ekstrakta.

Krēmam:

- 230 g sviesta (istabas temperatūrā),
- 300 g pūdercukura,
- šķipsniņa sāls.

Pagatavošana:

Uzsilda cepeškrāns līdz 180 grādiem. Sajauc kopā miltus, cepamo pulveri, kanēli, ingveru, muskatriekstu, krustnagliņas un sāli. Citā traukā ar miksera palīdzību sajauc kopā sviestu un cukuru, līdz izveidojas viendabīga masa.

Sviesta un cukura masai pievieno olas un kārtīgi sajauc. Pievieno ķirbja biezeni un vaniļas ekstraktu un vēlreiz samaisa. Pēc tam ķirbja masai pievieno sausās sastāvdaļas un sajauc ar mikseri, līdz izveidojas viendabīga masa. Sagatavo cepeškrāni, masu pilda formiņās un liek cepties 180 grādos aptuveni 20 minūtes. Tikmēr pagatavo krēmu. Sviestu sāk kult ar mikseri, tam pievieno pūdercukuru un kuļ apmēram 5 minūtes. Kad sviests ar cukuru sakults, tam pievieno sāli un turpina kult vēl kādas 1–2 minūtes. Kad mafini atdzisuši, tiem pārklāj virsū krēmu un dekorē ar ogām. Lai gardi!

Svētki Vidzemes lauku sētā

Lustīgi talkas darbi

Turēsimies cieši kā zāga zobi! Ar tādu saukli vēlā pēcpusdienā izskanēja Pļaujas svētku pasākums Vidzemes lauku sētā – Annas pagasta Atē. Kā tikai tur nebija: dažādu darbu darišana, kuros iemēģināt roku varēja arī skatītāji, dejošana, dziedāšana, arī teātra spēlēšana un dažnedažādi gardumi. Vērigākie varēja uzzināt prasmes, kas būtu noderīgas priekšdienām. Svētki ar praktisku ievirzi!

Umurkumurs! Kurš spēj uzrāpties augstajā stabā pēc dāvanas? Veikli to izdarīja vairāki puikas, bet spēkus varēja izmēģināt ikviens drošminieks.

Kāpostu salāti. Aktīvi talkas darbos bija Medņevas etnogrāfiskā ansambļa dalībnieki. Sirsnīgi nodziedājuši savu repertuāru koncerta ieskaņā, viņi pēc tam rīvēja kāpostus un burkānus, gatavojot salātus. Piemeta pa šķipsnai sāli, ķimenes, tad kārtīgi uzspieda ar stampu pa virsu, un salāti pēc laika bija ēdami. Dienas otrajā pusē no vairāk nekā divu spaiņu pildījuma mucā bija palicis vien nedaudz pašā apakšā – visi, kuri gribēja, kāpostus bija nogaršojuši. Skaidrīte Šaicāne atcerējās, ka iepriekšējos gados viņi talkā ir rīvējuši kartupeļus pankūkām, citreiz pēc sentēvu metodes mazgājuši veļu. Pļaujas svētkos viņa piedalās jau ilgu gadu un vienmēr ar prieku.

Linu apstrādes ceļš. Linu sēja, izaudzēšana un novākšana ir tikai sākums, – ne mazāk sarežģīts un gūts ir tālākais linu apstrādes ceļš. Pasākuma dalībnieki pielika savu roku, lai izjustu, ka tas nebūt nav viegli.

“Trīnes grēki”. Jautrība sīta augstu vilni, skatoties Cēsu teātra muzikālo izrādi vairāku stundu garumā. Aktieru komanda darbojās saskaņoti, izspēlējot raibus notikumus. Pļaujas svētku pēcpusdienu kuplināja arī Garkalnes un Daugavpils deju kolektīvu uzvedumi. “Vaduguns” uzrunātie apmeklētāji, visi kā viens, teica, ka uz Ati dodas ar prieku. Tas viņiem ir gaidīts pasākums septembra sākumā. Lai kādi būtu laika apstākļi, lielajā lauku sētā valda sirsnība un aktivitātes. Viss ir sakopts, namiņu durvis – atvērtas, valda jautrība un var piedalīties dažnedažādās izdarībās gan lielie, gan mazie. Šogad bērniem patika samīļot mazos trusēnus un *bikšainās* visticīņas.

Uz iesma cepta maizīte. Šo prasmi ierādīja Jaunlaicenes muižas muzeja pārstāve, pastāstot, ka tā ir sena prasme, lai izdzīvotu skarbos apstākļos, piemēram, mežā kara laikā. Ņem mīklas pikucīti un uzvirpina uz pasesna un pagara koka iesma, tad to lēnām un pacietīgi cepina virs oglēm. Garšīgi!

Cepetis. Kas gan būtu talka bez kārtīga gaļas ēdiena?! Visi, kuri vēlējās, varēja nākt un nogriezt pa gabaliņam no ugunskurā cepināta jēra. Pārliets ar garšvielu maisījumu, tas garšoja lieliski.

Visu darbu centrā. Pļaujas svētki mūsu senčiem bija laiks, kas jau iezīmēja rudens sākšanos. Laiks, kad novāktā raža sagūla apcirķņos un varēja redzēt padarītā rezultātu. Pļaujas svētkos visu darbu centrā ir kulšana. Vecā kulmašīna, kas ikdienā ir viens no muzeja eksponātiem, pūzdama dūmu mutuļus un pukšķinādama, atkal ir darba ierindā.

M.Sprudzānes teksts un foto

*Sākums 1.lpp.

Gandrīz kā savējā. Rīdziniece Marika Petrova atklāja, ka ciemojas pie vectēva. Viņa aktīvi piedalījās it visās aktivitātēs, tostarp metot magnētiņus mērķī. “Žīguros man ir gan draugi, gan radnieki,” lepojās jauniene.

“Žīguri, mostamies kopā!” Jāsecina, ka rīta rosme diemžēl nebija aktīvi apmeklēta. Trenere Inga Bleidere (foto – no kreisās) zināja teikt, ka gadu pēc kovida cilvēki atkal kļūst aktīvāki. “Šorit acimredzot baravikas ņēma virsroku,” jokoja Inga. Viņa mājās sēdētājiem atgādina, ka dienā vismaz 20 minūtes ir jāpavingro, piebilstot: “Jo zāles maksā dārgāk. Arī pašai savulaik bija muguras problēmas. Sapratu, ka labāk vingrot nekā gulēt uz operācijas galda.”

“Mums klājas ļoti labi.” Žīguriete Dzintra Volkova pavēstīja, ka viņas ciemats ir visskaistākais Latvijā: “Mums ir ogas, sēnes un svaigs gaiss. Žēl tikai par to, ka kļūstam par veco cilvēku ciematiņu. Jaunie ir aizbraukuši. Labi, ka vēl skola un bērnudārzs turas kaut vai kā Viduču skolas filiāle. Aicinu cilvēkus būt draudzīgākiem. Diemžēl kļūstam kūrāki un naidīgāki. Kāpēc? Uz šo jautājumu man atbildes nav. Ciemata ļaudīm novēlu būt saliedētākiem un saprotošākiem vienam pret otru!”

Kas ir sēne? Latvijas mikrobiologu biedrības pārstāve Andra Korņejeva atgādina, ka sēne nav ne augs, ne dzīvnieks: “Tā ir atsevišķa valsts, turklāt tās ir it visur un visdažādākās.” Lūgta atklāt, kas, viņasprāt, ir sēņu karaliene, sēņu pārzinātāja atzina, ka tā ir lielā dižsardzene.

Meklē kontrolpunktus. Brālēni Mareks Gavrilovs un Toms Tiltanovs labprāt startēja orientēšanās sacensībās. “Ieraudzījām afišu un nolēmām labi pavadīt laiku,” atklāja jaunieši. Spriežot, kas ir Žīguri, viņi uzsvēra, ka tas ir milīgs, mazs ciemats.

Frisbijs. Lidojošo šķīvīti jeb disku meta Uģis Korņejevs kopā ar meitiņu – astoņgadīgo Renāti. “Cerēju, ka šodien būs vairāk cilvēku,” atzina tētis. Viņš palepojās, ka Žīguri ir arī hokeja ciemats, piebilstot, ka ar nepacietību gaida ziemu.

Cer izcīnīt pirmo vietu. Makšķerēšanas prasmes lieliski demonstrēja Edgars Dvinskis. Jāsecina, ka viņš bez medaļas mājup neaizgāja.

Pudeļu skrūvēšanas meistare. Augstu meistarklasi pudeļu skrūvēšanā demonstrēja Rita Korņejeva. “Intensīvi trenējos skaistā meža nomalē,” viņa jokoja.

Met bumbiņu. Sešgadīgā Nika Pankule sprieda, ka no sacensībām mājup gribētos aiznest konfektes, “Fantu” un diplomu.

Biatlona šaušana. 8.klases audzēknis Rinalds Slišāns, spriežot par Žīguru ciemata nākotni, mudināja politikus apdomāties un ļaut viņam pabeigt 9.klasi dzimtajā skoliņā. “Mums viss ir. Lūk, arī šaut varam,” viņš domīgi teica.

Meža ģimene. Anita Elksnīte priecājās, ka pie viņas ciemojās mazmazbērni. Viņas mazdēla Emīla sieva Anna pastāstīja, ka bērnu ratiņos ērti jūtas Elīza. “Mēs esam meža ģimene. Žiguri ir visskaistākā vieta pasaulē, turklāt Žiguru MRS bija visskaistākā darbavieta manā mūžā,” uzsvēra Anita. Savukārt Anna no Rēzeknes piebilda, ka Žiguros dzīvo ļoti sirsniņi ļaudis: “Palieciēti tepat, kas gan cits dzimto vietu cels gaismiņā?!”

“Lūdzu, priedīte.” Latvijas Valsts mežu Rēzeknes iecirkņa mežkope Ludmila Žukovska klātesošajiem dāvāja priedīšu stādus. “Pagājušajā nedēļā piedalījās “Latvijas finiera” pasākumā bērniem. Marijai Bukovskai, skatoties manus “Tik-tok”, acimredzot ieinteresēja mans pasniegšanas stils, tāpēc šodien esmu Žiguros,” atklāja novadniece. Viņa jauniešus mudināja mācīties Meža fakultātē: “Tā ir pelnoša nozare Latvijā. Bērniem interesē viss, kur var aktīvi darboties.”

Sportistes. Nūjošanas instruktore Inta Ozola no Balviem un Lana Barane no Viļakas cilvēkus aicina būt aktīviem. “Ar ko sākt? Instruktoru vadībā jāiemācās soļošanas tehnika,” paskaidroja Inta. “Žiguri – lieli, bet cilvēku – pamaz,” secināja Lana.

Čempione. Artjoms Šaicāns kopā ar mammu (foto) izcīnīja septiņas medaļas.

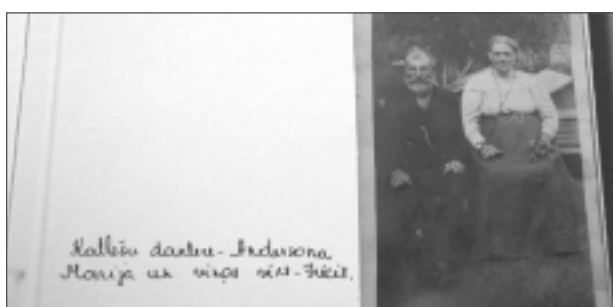
Svētku koncertā. Žiguru kultūras nama 55 gadu jubilejas koncertā “No vienas saknes Žiguros” godināja pašdarbniekus, kā arī neizpalika klusuma brīdis, pieminot amatierteātra “Virši” mūžībā aizgājušo aktieri Rihardu Makarovu.

Mammas medaļa. Elīza Pužule saņēma mammas Lindas medaļu par izcīnīto 2.vietu maksšķerēšanā. “Medaļa noteikti jāparāda tētim, kurš ir kaislīgs maksšķerņieks. Tagad arī mamma ir spērusi pirmos soļus,” jokoja Elīza.

Izcīna piecas medaļas. Gīta Petrova no Rīgas ir apņēmusies atgriezties dzimtajos Žiguros. “Tie nav joki, jo remontēju tēva māju,” viņa paskaidroja.

Meža muzejā. Anna Āze, šķiet, stundām ilgi varētu stāstīt par dzimto ciematu, par Meža dienu nozīmīgumu un varenumu. Viņa žurnālistam ar fotobildi atklāja, ka Saeimas deputātes un dakterītes Līgas Kozlovskas vecmamma, kura arī bija daktere, savulaik strādāja Katlešos.

Bērni kļūst zinātkārāki. “Meža dienu par godu Zodiānu purvam apmeklēja 300 cilvēki. Jā, cilvēku paliek arvien mazāk. Par to liecināja arī Viļakas 730 gadu svētki. Ko Meža muzejā bērni jautā? Viņi vēlas eksponātus paglāstīt un pataustīt. Lielākais gandarijums bija par kāda bērna jautājumu: “Skolotāj, kad mēs vēlreiz atbrauksim uz mežu?” Viņam paskaidroja, ka te nav mežs, bet muzejs. Es gan iebildu, ka par šo atziņu esmu ļoti priecīga. Liepnas internātskolas pedagogi teica, ka bērns kādā izstādē šokēja šas dzīvnieku pusgalvas, kas piestiprinātas pie sienas. Es bērniem dodu iespēju ādas aptaustīt un paglāstīt, tās novietojot arī uz grīdas. Bērniem, izņemot pieaugušos, patīk čūskas. Viņiem izstāstīju, ka čūska, ievietota degvīna pudelē, nomirst. Pēc tam kāds bērns mammai ieteicis degvīnu nedzert, jo, lūk, viņš pie tantes muzejā redzējis, kāds var būt galarezultāts,” atklāja mežkope, privātas kolekcijas īpašniece, grāmatu autore Anna Āze (foto – no labās).

Izstāde. Žiguru mežrūpniecības saimniecības stāvlaukumā ikviens interesents varēja apskatīt mežizstrādes traktortehniku.

Sportisks pasākums. Ziemeļlatgales Sporta centra metodīķis Romualds Kokorevičs, uzrunājot klātesošos Žiguru skolas stadionā, pavēstīja, ka neizpaliks dažādi pārbaudījumi: “Būs pat šaušana un zivju maksšķerēšana.” Jautāts, cik aktīvi ir cilvēki, Romualds godīgi atzina, ka iedzīvotāji paliek arvien kūtrāki: “Piemēram, sporta zāle Borisovā ir ikvienam pieejama, bet atsaucība nav liela.” Atbildot uz jautājumu, kas ir Žiguri, sporta treneris pavēstīja, ka Žiguri ir skaista vieta: “Novēlu sportot, lai nezūd sporta gars un spars!” Jokojo par ekonomisko situāciju, R.Kokorevičs piebilda, ka žigurieši to, ko nesaņem no valdības, var atrast mežā. “Tiesa, ogu šogad maz. Tā nereti ir peļņa visai ziemeļiem,” viņš piebilda.

Apsveicam!

Ir un būs viens otram!

11.augustā Viļakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā viens otram 'Jā' vārdu teica un salaulājās viļacēniete RAINELDA ZONDAKA un rekovietis MĀRTIŅŠ HUSARS. Jaunā pāra laulību liecinieki bija ģimenes draugi Elīna un Kristeris Strupkas.

Rainelda un Mārtiņš iepazinās 2012.gadā Viļakā, gatavojoties uzstāties pasākumā "Skanošā sestdiena". Lieki būtu piebilst, ka Rainelda bija *nepamanāma* – Viļakas estrādē uz sarkana velosipēda ieradās sarkanās zeķubiksēs, amerikāņu karoga krāsas šortos un sarkanā t-kreklā. Mīlestības simboliskā krāsa "palīdzēja" uzburt jaunās ģimenes sākumu un sākt veidot kopīgu stāstu, jo kopš šīs dienas Mārtiņš atrada veidu, kā turpmāk veidot verbālo komunikāciju un vēlāk arī vīties kopīgās dejās vietējās ballēs. "Vēl kā skolēni un studenti turpinājām izdejot kopīgus soļus un viens otru iepazīt jauniesu deju kolektīvā "Bitīt" matos", līdz tas aizveda līdz kopdzīves uzsākšanai Rīgā un vēlāk arī kāzām," stāsta Rainelda.

11.augusts – Raineldas un Mārtiņa kāzu diena – bija brīnišķīga! Laiks paskrēja vēja spārniem, taču jaunais pāris to izbaudīja pilnībā, sākot no rīta pucēšanās un atsevišķas fotosesijas katram ar savu ģimeni, līdz pat saullēktam ar nodejotām kājām. Savā īpašajā dienā Rainelda un Mārtiņš viens otru pirmo reizi ieraudzīja pie altāra, kad baznīcā līgavu ieveda tētis Raimonds. Pēc ceremonijas baznīcas teritorijā jaunlaulātie ar viesiem uzsauca pirmo tostus un tad turpināja ceļu uz svinību vietu viesu namā "Zaļā sala" Rēzeknes novadā. Jaunais pāris ar vedējiem pirms ierašanās svinību vietā iemūžināja skaistus mirkļus Pušmocovas ciema pļavās. Kāzu izskaņā jaunlaulātie ar gandarījumu secināja, – viss izdevies, kā plānots!

Rainelda un Mārtiņš apzinājās, ka kāzu diena būs emocijām pilna un Latgalē svinības var ieilgt, tādēļ ar kāzu ceļojuma plānošanu nolēma nesteigties. Tā vietā viņi izlēma būt klātesoši un pilnībā izbaudīt pēckāzu sajūtu ar ģimenēm, radiem un draugiem, kā arī turpinot dalīties priekos. Viņi teic: "Mums kopā ejams vēl ilgs un tāls ceļš, tāpēc noteikti ieplānosim kādu mazu atpūtas braucienu gan Latvijā, gan ārpus tās robežām."

Pēc kāzām jaunlaulātie atgriezušies ierastajā ikdienas režīmā un, līdzīgi kā pirms laulībām, turpina dzīvot un strādāt Rīgā.

"Ņemot vērā, ka mūsu mīlestības stāsts sākās pirms 11 gadiem, sajūta ar laulību gredzenu pirkstā ir vien pastiprinājusi apziņu un sajūtu, ka esam viens otram un būsīm," apliecina Rainelda un Mārtiņš.

Laimīgi, ka atraduši viens otru!

18.augustā Viļakas Vissvētās Romas katoļu baznīcā viens otram 'Jā' vārdu teica un gredzenus mija balvenieši SINTIJA ĀBELTIŅA un AINIS STRAPCĀNS. Jauno pāri dzīvē ievadīja liecinieki Ingūna Cīrule un Lauris Cīruls.

Par savu iepazīšanos ar Aini Sintija teic tā: "Zinājām viens otru ļoti sen, bet draudzība sākās ar saraksti sociālajos tīklos. Sākumā viens otram rakstījām, tad sākām satikties, lai kopā izdzertu kafiju. Tā pagāja viens vakars, tad otrs... Un pienāca diena, kad sapratām, ka esam atraduši viens otru. Beidzot nolikām arī savu kāzu datumu."

18.augusts – Sintijas un Aiņa kāzu diena – pagāja ļoti skaisti, ar lielu atbalstu no foršajiem vedējiem un abu ģimenēm. "Viss izdevās uz visiem 100 procentiem. Laulību ceremonija notika Viļakas Romas katoļu baznīcā, pēc kuras kopā ar kāzu viesiem devāmies uz viesu namu "Kalnarušķi". Protams, ceļā neizpalika tradicionālie goda vārti, līgavas nešana pār tiltiem un apstāšanās pudeļu dārzā, Litenē," stāsta Sintija un Ainis.

Pēc kāzām jaunlaulātie ieplānojuši doties medusmēneša ceļojumā uz Ēģipti, un tad jau varēs atsākt ikdienas gaitas. Sintija strādā Balvu Profesionālajā un vispārīgglītojošajā vidusskolā par profesionālās izglītības pedagoģi skaistumkopšanas jomā, savukārt Aiņa darbavieta ir Norvēģijā, kur viņš strādā kuģu būvē. Labā ziņa ir tā, ka viņš plāno atgriezties – dzīvot un strādāt Latvijā.

Tagad, kad abu zeltnešus rotā laulību gredzeni, Sintija un Ainis atzīst, ka sajūtas ir fantastiskas. Viņi apliecina, ka jaunais statuss uzlicis vienam pret otru daudz lielāku atbildības sajūtu. Bet, pats galvenais, viņi ir laimīgi!

Jaundzimušie

12.augustā pulksten 7.15 piedzima meitenīte. Svars – 3,405kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Zanda Ančupāne dzīvo Rēzeknes novada Lendžu pagastā.

12.augustā pulksten 14.05 piedzima puika. Svars – 3,410kg, garums 55cm. Puisēna mamma Zanda Melne dzīvo Limbažu novada Salacgrīvā.

15.augustā pulksten 9.57 piedzima meitenīte. Svars – 3,910kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Justīne Birkenberga dzīvo Alūksnē.

18.augustā pulksten 20.08 piedzima meitenīte. Svars – 4,210kg, garums 64cm. Meitenītes mamma Gunita Maderniece dzīvo Balvu novada Lazdukalna pagastā.

21.augustā pulksten 5.21 piedzima puika. Svars – 3,450kg, garums 54cm. Puisēna mamma Renāte Ozoliņa dzīvo Gulbenes novada Stradu pagastā.

25.augustā pulksten 9.42 piedzima meitenīte. Svars – 3,260kg, garums 51cm. Meitenītes mamma Anda Maksteniece dzīvo Gulbenes novada Daukstu pagastā.

25.augustā pulksten 21.46 piedzima puika. Svars – 4,350kg, garums 56cm. Puisēna mamma Agnija Strode dzīvo Gulbenes novada Lizuma pagastā.

26.augustā pulksten 18.27 piedzima puika. Svars – 4,150kg, garums 52cm. Puisēna mamma Kristīne Elksnīte dzīvo Žiguru pagastā.

28.augustā pulksten 14.44 piedzima puika. Svars – 3,690kg, garums 58cm. Puisēna mamma Marika Grīse dzīvo Alūksnes novada Alsviķu pagastā.

31.augustā pulksten 11.44 piedzima meitenīte. Svars – 3,285kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Kristīne Kupriša dzīvo Balvos.

31.augustā pulksten 18.47 piedzima puika. Svars – 3,305kg, garums 55cm. Puisēna mamma Laura Elksne dzīvo Alūksnē.

Saruna par pusaudžu problēmām

Pusaudžu dzīves situācijas kļūst aizvien smagākas

“Mani bieži skolā apsmēja, ka esmu dumjš un tērēts. Tad es aizspiedu ausis, lai neko nedzirdētu,” saka viens no Latvijas Televīzijā populāra seriāla varoņiem. Sākoties mācību gadam, televīzija bija uzaicinājusi uz sarunu Bērnu un pusaudžu resursu centra pārstāvi, kura informēja, kādu palīdzību tas sniedz jauniešiem, ja nākas piedzīvot situācijas, ko svešvārdos sauc par mobingu, bulingu utt. Balviem tuvākā pusaudžu resursu centra filiāle atrodas Rēzeknē, tādēļ pārdomās par tās darbu dalās filiāles vadītāja LĪGA RUNDĀNE.

Kād dibināta Bērnu un pusaudžu resursu centra filiāle Rēzeknē?

– Pusaudžu resursu centrs Latvijā dibināts pirms dažiem gadiem, bet tā filiāles ir vēl jaunākas. Mūsu filiāle dibināta 2021. gada 1. decembrī. Šogad atzīmēsim divu gadu jubileju. Esam par to priecīgi, jo tā mums visiem – gan darbiniekiem, gan klientiem – bija kā Ziemassvētku dāvana.

Kāpēc radās vajadzība dibināt šādu centru...?

– Vajadzība dibināt Bērnu un pusaudžu resursu centru radās tāpēc, ka aizvien vairāk saasinājās jautājums par palīdzību jauniešiem garīgās veselības problēmu risināšanā. Rindas pie speciālistiem bija garas, privātprakses – dārgas. Resursu centrs ir mūsdienīgs multidisciplinārs atbalsts pusaudžiem ar dažādiem psihiskās veselības riskiem. Pusaudžu resursu centrs ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA), kas saņem finansējumu gan no valsts, gan no sponsoriem. Tomēr pamatā tas ir valsts atbalsts, ko saņemam no Veselības un Labklājības ministrijām.

... un filiāles?

– Dibinot centru Rīgā, veidojās arī nepieciešamība pēc filiālēm, jo Rīgā ļoti ātri *izauga* rindas. Turklāt Rīga ir Rīga. Ne visi var uz to Rīgu aizbraukt un izbraidīt. Līdz ar to pakāpeniski vēra vaļā arī filiāles – Liepājā, Valmierā, Daugavpilī, Ventspilī. Tad Jelgavā, Rēzeknē. Pērn atvēra vēl divas filiāles Tukumā un Siguldā, un Rīgā vēl vairākus punktus.

Tās tiešām liecina par lielu pieprasījumu pēc Pusaudžu resursu centra pakalpojumiem!

– Jā, tieši tā! Šis mūsu pakalpojums, ko mēs piedāvājam, ir bezmaksas. Par to nav jāmaksā. Un tas burvju vārds, kas tur slēpjas, ir multidisciplinārais atbalsts, kas nozīmē, ka mēs piedāvājam dažādus speciālistus. Kad ir pieejams ne tikai viens konsultējošais speciālists, bet arī citi speciālisti vai nu klātienē, vai *online*. Mums ir pieejami psihiatri un narkologi, jo ir arī daži klienti, kam ir atkarību problēmas, uztura speciālisti, fizioterapeiti, ģimenes terapeiti. Ja ir nepieciešams, sadarbojamies ar Bērnu Klīnisko universitātes slimnīcu. Mums ir multidisciplināra komanda un vadība. Uz vietas strādā divi klīniskie psihologi, divi mākslas terapeiti, mentors, vadība un administrācija. Mentors vairāk strādā ar tiem, kam ir atkarības riski. Ir arī jaunas programmas, kurās strādā tā, lai šiem pusaudžiem palīdzētu mainīt savu uzvedību, lai viņi paši sev mācītos palīdzēt. Lai viņu uzvedība nebūtu traucējoša viņiem pašiem un citiem, lai viņi izprastu tās cēloņus un sekas.

Pusaudžiem un vecākiem pieejamas grupu nodarbības gan klātienē, gan *online*. Sadarbībā maksimāli tiek iesaistīta ģimene. Nav tā, ka bērns atnāca uz nodarbībām un vecāki par viņu aizmirs, – sak, tieciet nu galā paši! Vecākus ne tikai cenšamies informēt, bet pārrunāt ar viņiem visas lietas. Aktīvi iesaistīt nodarbībās. Protams, arī vecāki ir dažādi. Ir tādi, kas ļoti aktīvi iesaistās, un tādi, kas jāskubina. Dzīve ir dzīve.

Pieteikšanās centra filiālēs notiek ar kādu ieteikumu vai lēmumu?

– Pieteikšanās notiek brīvprātīgi, par to nav jāgriežas ne pēc kāda nosūtījuma. Jā, centra apmeklējumu var pieteikt pati ģimene, vai piezvanīt pats pusaudzis, vai pieteikt skolotāji, ja viņi saskata problēmu, ierosināt sociālais darbinieks. Pieteikšanās nozīmē to, ka konkrēts pusaudzis tiek pierakstīts, pierēģistrēts uz pirmreizējo konsultāciju, kur viņam tiek jautāts, – kādas ir tavas grūtības, kāpēc tu izdomāji, ka tev to vajag, kas tev traucē? Tā ir aptaujas anketa, ko aizpilda gan ģimene, gan pats pusaudzis, lai saprastu, kāds ir viņa funkcionēšanas līmenis, kā viņš tiek galā ar tām lietām, vai viņš tiek labi galā, neskatoties uz grūtībām, vai slikti.

Vai rinda uz palīdzību ir gara?

– Pēc izvērtēšanas konsultācijas, kad speciālists secina, – jā, palīdzība ir vajadzīga, arī vecāki to apstiprina, – jā, mēs nāksim, pusaudzis tiek uzņemts rindā. Rinda Rēzeknē nav tik gara, bet rinda ir. Kad atbrīvojas vieta, administrators zvana, – jums tāda vieta iespējama. Mēs piedāvājam divas programmas, – viena programma pusaudžiem, kam ir depresijas simptomātika, uz trim mēnešiem, un otra – atkarības risku mazināšana, kas ir uz sešiem mēnešiem. Vairāk ir tā sauktajā depresijas programmā, kas ir garastāvokļa traucējumu programma.

Kas bija tās pirmās problēmas, ar ko filiālē griežas pusaudži tās atklāšanas sākumā? Vai šo nepilnu divu gadu laikā notikušas kādas izmaiņas?

– Es neteiktu, ka kādas izmaiņas ir notikušas. Taču mūsu mazā rindiņa kļūst garāka. Un vēl nāk vairāk, kas ir novērojams visās filiālēs, pusaudži ar daudz lielākām grūtībām. Klienti ir ar daudz smagākām un sarežģītākām situācijām. Grūtības nepaliek vienkāršākas. Arī zinot, ka palīdzība iespējama, ka liels, ne mazs cilvēks bieži vien nav gatavs tās lietas risināt, kamēr situācija nav izveidojusies tāda, ka ilgāk vairs nevar paciest. Un tad tās grūtības, kas ir sakrājušās, reizēm ir ļoti grūti novērst.

Cik veci ir jaunie cilvēki, kas nonāk filiāles speciālistu redzeslokā?

– Mēs strādājam ar 10-18 gadus veciem pusaudžiem un jauniešiem. Kad jaunietis jau sasniedz pilngadību, mēs varam piedāvāt kādu atbalsta konsultāciju, kur izvērtējam viņa stāvokli un sniedzam rekomendācijas, kur vēl viņš varētu griezties. Strādāt ar pilngadīgajiem pagaidām nav mūsu profils. Uz priekšdienām ir doma, ka šo vecumu varētu paplašināt, iekļaujot tajā arī pilngadīgos.

Kādas ir galvenās grūtības pusaudžu dzīvē, ar kurām sastopas filiāles darbinieki?

– Dominējošā ir depresijas simptomātika, garastāvokļa traucējumi, nomāktība, paškaitējums, attiecību grūtības. Vēl vielu un procesu atkarība. Vielu, kas lielākoties ir atkarība no alkohola, bet atkarība no dažādiem procesiem, ir atkarība no viedierīcēm un spēlēm. Vairāk parādās arī klienti, kam ir ēšanas traucējumi – gan neēšana, gan pārēšanās. Pēdējā laikā aktuāli kļūst arī jautājumi par dzimumidentitāti. Redzam, ka tas bērņus uztrauc un viņi baidās par to runāt. Lai gan novērots, ka vairāk tas uztrauc vecākus, jo jaunieši šajā jautājumā bieži vien ir izglītotāki.

Dažādos laikos dominē dažāds ēšanas kults, par ko varam spriest kaut vai no seno mākslinieku gleznām. Kā tas izpaužas mūsdienās?

– Ēšanas traucējumus ir grūti pamanīt. Mūsdienu dzīves stils nosaka, ka tikai slaidi cilvēki, jaunietis ir laimīgs un visiem patīk. Taču stāsts nav tik daudz par ēšanu, bet par to, ka cilvēkbērns grib būt milēns un pieņemt savā vidē. Kad tas viņam neizdodas, viņš meklē dažādus veidus, kā sevi apliecināt. Ko es vēl varētu izdarīt, lai citiem labāk patiktu. Nu, lū! Ir bijuši gadījumi, kad mēs sadarbojamies ar Bērnu Klīnisko universitātes slimnīcu, un jaunietim tiek rekomendēts pārēties stacionārā. Panākot reālu veselības uzlabojumu, priecīgi ir gan paši pusaudži, gan viņu vecāki. Ēšanas traucējumi ir ļoti viltīga saslīmšana, to jau arī slēpj.

Jūsu kolēģe sarunā televīzijā pieminēja jēdzienus ‘mobings’ un ‘bulings’. Kas tas ir un cik izplatīts tas ir?

– Mobings ir psiholoģiskā terora veids, kas izplatīts pusaudžu vidē un visaugstākos rādītājus sasniedz 7.-8. klasēs, bet bulings nozīmē iebiedēšanu, pazemošanu vai pakļaušanu ar vardarbību. Mēs visi it kā zinām, ka otram nevajag darīt pāri, bet tik un tā tas notiek. Kāds tam ir iemesls, grūti viennozīmīgi pateikt, bet bieži jaunieši paši savas sāpes un izmisumu *izgāz*, tā teikt, uz citiem, protams, arī pašu vardarbības pieredze tam varbūt par iemeslu, ka šādi tiek risinātas problēmas – darot pāri citiem. Pusaudži atrod kāda otra vājo punktu, kāds pajoko, un citi sāk jokot līdzī, jo baidās, lai citi nesāk smieties par viņu pašu. Tie joki ir nežēlīgi, reizēm tiek izmantots

pat fizisks spēks. Labāk, ja to laikus pamana un cenšas novērst.

Kad pusaudzis vērsas pie filiāles speciālistiem, cik veiksmīgi sarežģījumus viņa dzīvē izdodas vērst par labu?

– Vairāk par pusi gadījumu sadarbība ir veiksmīga. Tie varētu būt pat 70-80%. Tam, ka sadarbība neizdodas, iemesli ir dažādi, – bērns saprot, ka negrib iet uz nodarbībām un konsultācijām, ka viņam nav patīkami runāt par to, kāds pārtrauc nodarbības... Sākumā gan vecāki, gan bērns ir apjukusi. Taču fokusējoties uz to, kas ir grūti, un pamazām strādājot, bērns labāk saprot pats sevi, savas emocijas un ne vairāk runāt par tām. Iemācās pārvarēt sociālo trauksmi, kad bail iet ārā, cilvēkos. Tas nav ātrs process. Tas ir lēns. Ja jaunietis pamazām iegūst ticību saviem spēkiem, pārliecību, ka man kaut kas izdodas, rodas cita enerģija un cits skatījums uz dzīvi. Reizēm palīdzība ir ilgstoša, reizēm rezultātus var pamanīt ātri, bet ir svarīgi bērnam dot atgriezenisko saikni, atzīmējot tās pozitīvās lietas, kas viņam izdodas. Ļoti svarīgi ir riska faktori un pozitīvie faktori, kas mūs ietekmē.

Un tie būtu?

– Man bieži ir jautājuši, – vai tās ir riska ģimenes, kas nonāk filiāles speciālistu redzeslokā? Tā noteikti nav. Nevar izcelt, ka vienām ģimenēm iet labāk, otrām sliktāk. Tur var būt dažādi faktori, ka pusaudzis nonāk mūsu redzeslokā – gan traumatiska pieredze skolā, gan mājās. Varbūt kāds mājās ilgstoši slimo, un bērnam pietrūkst tās uzmanības, ne jau speciāli viņš tiek atstumts. Ne visai veicas mācībās, jaunais cilvēks jūtas nedrošs par sevi, prātā vieglākais ceļš, kā to risināt, aiziet riskantās kompānijās.

Pozitīvais resurss ir ģimene, – jo ģimene ir atbalstošāka, jo visas grūtības ir vieglāk pārvaramas. Mums ir piemēri, kad ierodas bērni un stāsta par savām problēmām, izmaiņas notiek acu priekšā, kad iesaistās visa ģimene. Bērns kļūst drošāks un pārliecinātāks par sevi. Galvenais ir runāt, runāt, runāt, nevis paslaucīt problēmu zem tepiķi. Ja bērns pierod, ka drīkst par visu runāt, ka viņu sadzirdēs, tad arī problēmai būs risinājums.

Ko varat teikt par Balvu novadu? Cik bieži filiāles klienti ir mūsu novada iedzīvotāji?

– Balvu novads bija pirmais, kas bija sadzirdējis informāciju par mums publiskajā telpā. Strādājām burtiski pirmās dienās, kad pienāca zvans no Balviem. Tādēļ Balvus vienmēr atceramies ar siltām domām. Balvu novads diezgan aktīvi piedāvā mums klientus. Aktīvi ir sociālie darbinieki, kuri iesaka apmeklēt filiāles speciālistus. Klienti piesakās, viņus pieraksta, un tad jau bērni un ģimenes brauc. Nevienam netiek atraidīts.

Skaitļi un fakti

Pusaudžu resursu centra filiāle Rēzeknē vienlaikus strādā sadarbībā ar 37 klientiem. Uzņemot 37 klientus, ar viņiem tiek strādāts gan trīs mēnešu sadarbības programmā, gan sešu mēnešu sadarbības programmā, kas nozīmē pusgadu. Līdz ar to aprīte nav tik strauja. Tā ir pamatīga. Šajā gadā filiālē uzņemti 88 klienti, bet no gada sākuma vēl bija daži klienti no pagājušā gada, kas nebija pabeiguši savas programmas. Izrakstīti ir 79 klienti. Pirmreizējās konsultācijas sniegtas 90, ir vēl arī atbalsta konsultācijas, kopumā palīdzība sniegta ap simt klientiem. Pagājušajā gadā filiālē atbalsts sniegts vairāk nekā divsimt klientiem.

Svecišu vakari

BALVU UN SPROGU ROMAS KATOĻU DRAUDŽU KAPSĒTĀS

7.oktobrī plkst. 15.00 **Tutinavas** kapos un plkst. 16.00 **Derdziņu** kapos; 8.oktobrī plkst. 15.00 **Dampadruvas** kapos un plkst. 15.30

Kačupes kapos; 14.oktobrī plkst. 15.30

Pilskalna kapos un plkst. 16.00 **Nau-**

daskalna kapos; 15.oktobrī plkst.

15.00 **Pansionāta** kapos un plkst.

15.30 **Silaciema-**

Kurnas kapos; 21.oktobrī plkst.

15.30 **Miezāju** kapos un plkst. 16.00

Čāgu kapos; 22.oktobrī plkst.

15.30 **Pērkonu** kapos un plkst.

16.00 **Egļukalna** kapos; 28.oktobrī plkst.

15.00 **Mežarijas** kapos un

plkst. 16.00 **Priedaines** kapos; 29.oktobrī plkst. 15.30

Salmaņu kapos un plkst. 16.00 **Dūrupes** kapos; 1.novembrī plkst. 17.00 **Začu** kapos; 2.novembrī plkst.

19.00 **Balvu-Rozu** kapos.

BĒRŽU, AUGUSTOVAS, RUGĀJU UN KRIŠJĀŅU KATOĻU DRAUDŽU KAPSĒTĀS

16.septembrī: **Golvoru** kapos plkst. 17.00, **Lidum-**

nieku kapos plkst. 18.30; 23.septembrī: **Bēržu** kapos

plkst. 15.00, **Mastarīgas** kapos plkst. 16.30, **Lieparu**

kapos plkst. 18.00; 30.septembrī: **Putrānu** kapos plkst.

13.00, **Slavītu** kapos plkst. 15.00, **Dekšņu** kapos plkst.

17.00; 7.oktobrī: **Čušļu** kapos plkst. 13.00, **Stāmeru**

kapos plkst. 14.30, **Dubļukalna** kapos plkst. 16.00,

Vilkavas kapos plkst. 17.30; 14.oktobrī: **Vārnienu**

kapos plkst. 13.30, **Cepurnieku** kapos plkst. 15.00,

Saksmāles kapos plkst. 17.00; 21.oktobrī: **Kraukļevas**

kapos plkst. 13.00, **Auškas** kapos plkst. 14.00, **Sudar-**

bes kapos plkst. 15.30, **Cūkusālas** kapos plkst. 17.00;

28.oktobrī: **Silenieku** kapos plkst. 12.00, **Reibānu**

kapos plkst. 13.30, **Bolupes** kapos plkst. 15.00.

BALTINAVAS, ŠKILBĒNU UN TILŽAS KATOĻU DRAUDŽU KAPSĒTĀS

30.septembrī: **Čilipīnes** kapos plkst. 15.00, **Breksenes**

kapos plkst. 16.30, **Bēliņu** kapos plkst. 18.00; 1.oktobrī:

Runcenes kapos plkst. 16.00, **Purviņu** kapos plkst.

16.45; **Kāpessila** kapos plkst. 17.30; 21.oktobrī:

Plešovas kapos plkst. 15.00, **Vilkovas** kapos plkst.

16.00, **Dansku** kapos plkst. 17.30; 22.oktobrī: **Rankuču**

kapos plkst. 16.00, **Lutanānu** kapos plkst. 17.00;

28.oktobrī: **Buku-Zelču** kapos plkst. 14.00, **Slobodas**

kapos plkst. 15.00, **Merkuzīnes** kapos plkst. 16.30;

29.oktobrī **Tilžas** kapos plkst. 15.30; 4.novembrī:

Dukuļevas kapos plkst. 14.00, **Plieševas** kapos plkst.

15.00; 5.novembrī **Ūdrenes** kapos plkst. 15.30.

VIĻAKAS KATOĻU DRAUDZES KAPSĒTĀS

7.oktobrī plkst. 16.00 **Vēdeniešu** kapos; 8.oktobrī

plkst. 15.00 **Liepnas Saidu** kapos; 14.oktobrī plkst. 16.00

Viduču kapos; 15.oktobrī plkst. 15.00 **Kupravas** kapos;

21.oktobrī plkst. 16.00 **Lāšku** kapos; 28.oktobrī plkst.

16.00 **Viļakas** kapsētā.

BALVU, TILŽAS, VIĻAKAS UN KĀRSĀVAS LUTERĀŅU DRAUDŽU KAPSĒTĀS

23.septembrī plkst. 16.30 **Garosilu** kapos; 23.sep-

tembrī plkst. 18.00 **Balvu** kapos; 24.septembrī plkst. 16.00

Pokratas kapos; 24.septembrī plkst. 18.00 **Miezāju**

kapos; 1.oktobrī plkst. 15.00 **Kamoļkalna** kapos;

1.oktobrī plkst. 16.00 **Vectilžas** kapos; 1.oktobrī plkst.

18.00 **Čudarienes** kapos; 7.oktobrī plkst. 18.00

Priedaines kapos; 8.oktobrī plkst. 17.00 **Andrakalna**

kapos; 14.oktobrī plkst. 16.00 **Gaiļakalna** kapos;

14.oktobrī plkst. 18.00 **Jaškovas** kapos; 22.oktobrī plkst.

15.00 **Krišjāņu** kapos; 22.oktobrī plkst. 17.00 **Kāpessila**

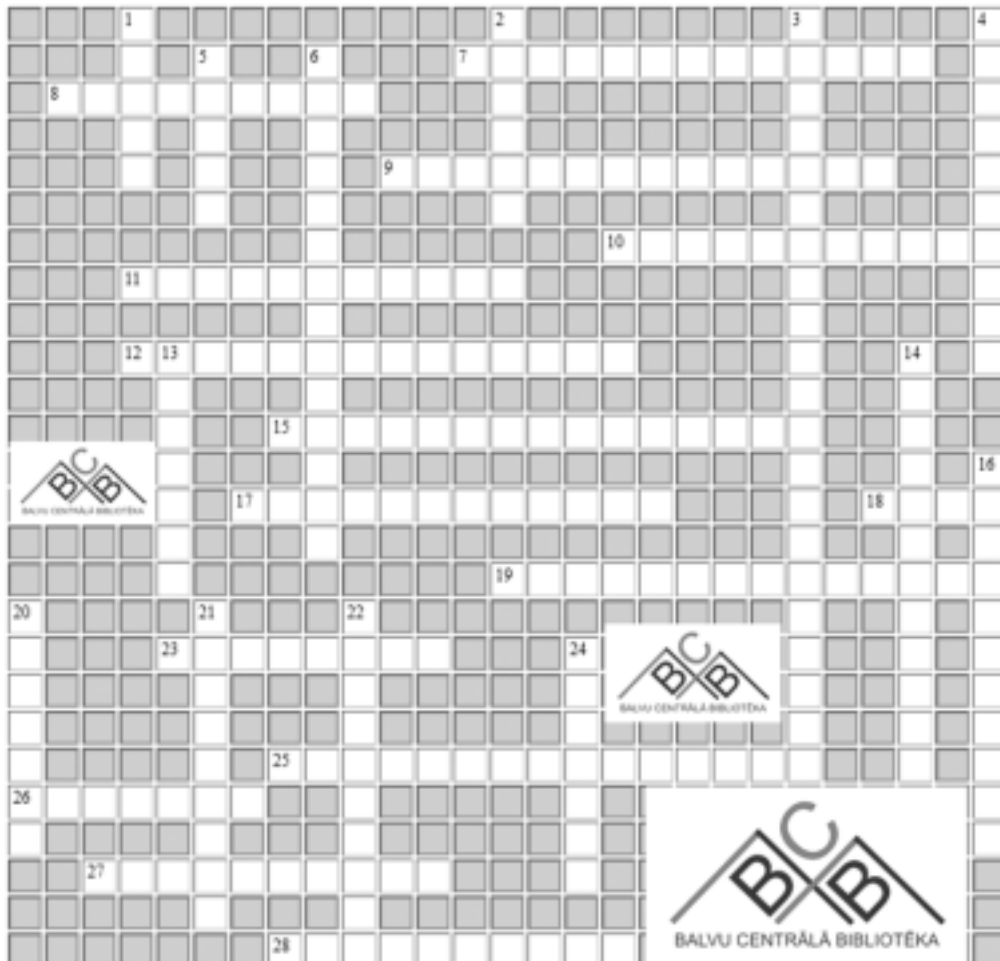
kapos.

Prātnieks 9. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Visizplatītākie dzīvnieki, kurus izmanto laboratorijās dažādiem eksperimentiem. 2. Gājputns. 3. Ziemas uzglabājamā ābolu šķirne. 4. Parastais pilādzis jeb... 5. Gaiss mazāk caurspīdīgs un apgrūtināta redzamība. 6. Jaunās autore Sandras Krūmiņas romāns. 13. Septembra mēneša vārda dienas gaviļnieks. 14. Novadniece, Balvu Mākslas skolā bērniem māca keramiku un veidošanas pamatus. 16. Neiroloģisks fenomens, kad divas vai vairākas cilvēka maņas pārklājas, radot savādāku priekšstatu par apkārtni. 20. Ģeorgīnes jeb... 21. Augstvērtīgas ogas. 22. Latīniskais nosaukums ir 'Solanum tuberosum'. 24. Vieni no vecākajiem un visvairāk audzētajiem dārzeniem.

Horizontāli

7. Publisku dzejas lasījumu tradīcija, kas ik gadu notiek septembra pirmajā pusē. 8. Šogad 14.septembrī ikgadējie Grāmatu svētki notiks Balvu novadā... 9. Zirgu šķirne. 10. Kā Vidusjūras reģionā dēvē kastaņkoku? 11. Krizantēmas jeb... 12. Klosteris Ķīprā, kurā īpaša vērtība tiek piešķirta kaņķiem. 15. Leldes Jaujas jaunais romāns. 17. Septembra mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās. 18. Tiek filmēts latgaliešu seriāls, kas Latvijas Televīzijā būs skatāms gada nogalē. 19. Gailenēm radniecīga laba ēdamā sēne. 23. Sacietējuši fosilie sveķi. 25. Novadniece, vokālā septeta "Latvian Voices" dalībniece un mākslinieciskā vadītāja. 26. Rudens ziedi. 27. Populāra garšviela latviešu virtuvē. 28. Kā sauc režisores Alises Zariņas spēlfilmu, kurā daļa filmas tiek uzņemta Balvos un Gulbenē?

8. kārtas atbildes

Vertikāli: 1.Rudmiese. 2.Valdis Klišāns. 3.Tomāti. 4.Nāves ieleja. 6.Plūmes. 8. Gludus akmeņus. 9. Mājas kafējnicu dienas. 12.Gaļina Gruziņa. 13.Emīla Jauntēva. 14.Ievārijums. 15.Velga Ruduka. 20.Kaktuss. 24.Sēnes.

Horizontāli: 5.Līga Bule. 7.Vilma. 10.Meitene zilā kleitīnā. 11.Gepards. 16.Sarkanbrūnā timeklene. 17.Lubānā. 18.Labradors. 19.Dunduri. 21.Konservēšana. 22.Kabacis. 23.Gladiolas. 25.Kārtslēšana. 26.Arbūzs. 27.Lapsenes.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, I.Svilāne, Ā.Zeltkalne, I.Homko, L.Mežale, Z.Pulča, A.Ruduks, J.Pošeika.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem ALVĪNE MIČULE no Tilžas. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Negaiss. Iesūtīja Rūdolfs Kozlovs no Balviem.

Zini un izmanto

Padomi pareizai plastmasas iepakojumu atkritumu šķirošanai

Plastmasas iepakojums ir viens no jaunākajiem cilvēka radītajiem iepakojuma materiālu veidiem. Lai arī cilvēce plastmasas materiālu pazīst mazāk kā 100 gadus, tomēr tas ir viens no apspriestākajiem un asas diskusijas guvušajiem iepakojuma veidiem. Iemesls plašajai viedokļu atšķirībai – vai plastmasas iepakojums ir zinātnes attīstības izgudrojums, vai tomēr cilvēces lielākā kļūda – izriet no sabiedrības izpratnes trūkuma par pareizu plastmasas iepakojuma pielietošanu un utilizēšanu.

Plastmasas maisiņš sākotnēji radīts, lai pasargātu planētas mežus no izciršanas – lai ar daudzkārt lietojamu plastmasas iesaiņojumu aizstātu vienreizlietojamus papīra maisus preču saiņošanai. Tomēr cēlā ideja radīt ilgtspējīgu daudzkārt lietojamu alternatīvu pārvērtās lielākajā vides draudā, jo tehnoloģija mainījās, bet sabiedrības ieradumi – nē. Kā ierasts, cilvēki turpināja arī plastmasas iepakojumus izmantot vienreiz, pēc preces izlietošanas izmetot tos sadzīves atkritumos vai dabā. Rezultātā apglabājamo atkritumu apjoms, kas sadalās gadu simtos, sācis pieaugt un uzkrāties ģeometriskā progresijā, apdraudot dzīvo dabu, sadaloties mikroplastmasas daļiņās un atstājot piesārņojuma pēdas nākamajām paaudzēm.

Latvijā pēdējos gados tiek aktīvi strādāts, lai mazinātu tirgū laisto plastmasas iepakojuma apjomu. Atbilstoši Valsts vides dienesta datiem, 2019.gadā tirgū laisti 47 300 tonnu plastmasas iepakojuma materiālu, savukārt 2021.gadā tirgū laistais apjoms samazinājies līdz 42 200 tonnām. Šo triju gadu laikā vidēji pārstrādāti otrreizējās izejvielās 17 200 tonnas plastmasas iepakojuma jeb vidēji 38,6% no realizētā. Salīdzinot ar cietiem iepakojuma materiālu veidiem, plastmasas iepakojums ir grūtāk pārstrādājams sava neviendabīgā sastāva un pārtikas un citu vielu piejaukuma dēļ. Tāpēc joprojām ir būtiski sekmēt sabiedrības izpratni par pareizu plastmasas iepakojuma atkritumu šķirošanu.

Lai veicinātu sabiedrības iesaisti pareizā plastmasas iepakojuma šķirošanā, iepakojuma apsaimniekotāja pārstāve SIGNE JĀNELSIŅA apkopo svarīgāko informāciju un biežāk pieļautās kļūdas pareizā plastmasas iepakojuma šķirošanā un izveidotās dalītās vākšanas infrastruktūras lietošanā.

Kas ir otrreizējās izejvielas?

Otrreizējai pārstrādei piemērots iepakojums ir tīrs, nesatur ēdiena un citu vielu pārpalikumus, ir viendabīgs un sadalīts pa materiāla veidiem. Tas nesmird, nesmērē, no tā ārā nekas netek. Tas nav antisaniārs. Ja iepakojums sastāv no dažādu materiālu komponentēm, pirms izmešanas dalītās vākšanas konteinerā tas ir jāsadala pa materiālu veidiem. Piemēram, lakto jogurta iepakojumam no plastikāta trauciņa atdala folijas vāciņu un noņem kartona etiķetes daļu. Pielīmētās etiķetes un uzlīmes berzt nost nav nepieciešams.

Kāds plastmasas iepakojums ir derīgs pārstrādei?

Lai nodrošinātu plastmasas iepakojuma pārstrādi otrreizējās izejvielās, jāzina tā sastāvs. Plastmasas izstrādājumus grupē 7 lielajās klasēs: 1 – polietilēnterāftalāts (PET), 2 – augsta blīvuma polietilēns (HDPE), 3 – polivinilhlorīds (PVC), 4 – zema blīvuma polietilēns (LDPE), 5 – polipropilēns (PP), 6 – polistirols (PS) un 7 – citas plastmasas jeb kompozītmateriāli (OTHER), kas iekļauj arī polikarbonātu, akrilu, stīrēnu, stikla šķiedru, neilonu u.c. Pārtikas un saimniecības preču iesaiņošanai izmanto pārsvarā **PET**, **HDPE** un **LDPE** iesaiņojumu, tāpēc tie tiek plaši vākti pārstrādei ar dalītās vākšanas konteineru starpniecību visā Latvijā. Tomēr aizvien plašāk tiek apgūtas jaunas pārstrādes tehnoloģijas, kas ļauj pārstrādāt arī citus iepakojuma veidus. Tāpēc vairākās pašvaldībās, tostarp galvaspilsētā Rīgā, pieņemti noteikumi, kas ļauj iedzīvotājiem pārstrādei nodot visa veida plastmasas iepakojumu, ja tas nesatur piejaukumus un ēdiena paliekas.

Tikai viendabīgus materiālus var pārstrādāt otrreizējās izejvielās

Plastmasas iesaiņojums, kas apzīmēts ar ciparu 7 (OTHER)

ir izgatavots no kompozītmateriāliem – dažādu plastmasas veidu sakausējumiem. Šādi iepakojuma materiāli iegūst labākas fizikālās un tehniskās īpašības, kas sekmē to veiktspēju. Tomēr kompozītmateriālus šobrīd pārstrādei nevāc. Tie tiek vai nu reģenerēti, vai noglabāti poligonā.

Kāds iepakojums nav derīgs pārstrādei?

Analizējot atkritumu poligonos nonākušo plastmasas iepakojuma apjomu, apsaimniekotāji norāda, ka teju puse no kopējā plastmasas iepakojuma apjoma nav derīgi pārstrādei. Iemesls tam ir pārāk lielais piejaukumu īpatsvars, kas otrreizējo izejvielu padara par sadzīves atkritumiem, kā arī materiāla kombinētais sastāvs, kas nav sīkāk sadalāms pa materiālu veidiem. Ja pirmo iemeslu var risināt, aktīvi izglītojot sabiedrību pareizā atkritumu šķirošanā un samazinot vērtīgu otrreizējo izejvielu izmešanu sadzīves atkritumos, tad par iepakojuma materiāla izvēli atbildīgi preču ražotāji, kādā iepakojumā tie saņo savu produkciju un vai tas ir derīgs pārstrādei. Nereti saikne starp iepakojuma ražotāju un šī iepakojuma pārstrādātāju neeksistē, tāpēc šāds iepakojums savu mūžu beidz atkritumu kalnā.

Plastmasas iepakojums ir derīgs pārstrādei, ja nesatur ēdiena pārpalikumus

Ikvienam iedzīvotājam jāatceras, ka izlietotais iepakojums kļūst par otrreizējo izejvielu, ja tas nesatur ēdiena pārpalikumus, taukainas nogulsnes vai citus piejaukumus. Tāpēc tukšos plastmasas maisiņus, trauciņus, kārbīņus, burciņus ir jāatdala no ēdiena pārpalikumiem vai jāizskalo. Plastmasas iepakojumu, kuru nav iespējams atdalīt no piejaukumiem, piemēram, vienreizlietojamās krūzītes, eļļainas mērces pudeles utt., jāizmet sadzīves atkritumu tvertnē.

Pārstrādei vāc plastmasas iepakojumu, nevis izstrādājumus

Dalītās vākšanas konteineri vieglajam – paredzēti plastmasas, papīra un metāla – iepakojumam. Dalītās vākšanas konteineros var izmest tikai tīru, maksimāli saplacinātu un no piejaukumiem atdalīto iepakojumu. Jāatceras, ka plastmasas izstrādājumus – saimniecības preces, rotaļlietas, priekšmetus, plastmasas mēbeles vai citus plastmasas izstrādājumus – šajos konteineros izmest aizliegts, jo tie neklasificējas kā otrreizējā izejviela. Plastmasas izstrādājumi ir priekšmeti nav derīgi pārstrādei kopā ar plastmasas iepakojumu, to materiālu veidu nereti nav iespējams noteikt, kā arī tie visbiežāk izgatavoti no vairākiem materiālu veidiem. Tāpēc plastmasas izstrādājumi, kas ir lietošanas kārtībā, ziedojami labdarībai, savukārt bojātās preces izmetamas sadzīves atkritumu konteinerā.

Arī gaiss maksā naudu

Sašķīrotās otrreizējās izejvielas tiek nogādātas uz šķirošanas līnijas. Tāpēc, lai uz šīs līnijas tiktu vestas tiešām otrreizējās izejvielas, nevis transportlīdzeklis mērotu tālo ceļu, pa pusei vedot gaisu, otrreizējās izejvielas pirms izmešanas ir maksimāli jāsaplacinā. Atkritumu operatori plāno maršrutus, vadoties pēc konteineru piepildījuma, tāpēc krietni mazāks resursu patēriņš būs gadījumā, ja konteineru piepildījums būs maksimāls un efektīvs.

Plastmasu saturošos vienreizlietojamus izstrādājumus nepārstrādā

Aizvien plašāk tiek izmantotas alternatīvas plastmasas vienreizlietojamiem traukiem, glāzēm un krūzēm, piedāvājot līdzvērtīgus izstrādājumus, kas izgatavoti no kartona. Tomēr jebkurš vienreizlietojamais trauks, neatkarīgi no materiāla, no

kā tas ir izgatavots, nav paredzēts izmešanai vieglā iepakojuma šķirošanas konteinerā, jo vienreizlietojamie trauki, glāzes un krūzes Latvijā netiek pārstrādātas. Vienreizlietojamie plastmasu saturošie izstrādājumi, tostarp kafijas krūzītes, nav paredzēti pārstrādei un ir izmetamas sadzīves atkritumu konteinerā.

Ja plastmasas iepakojums ir viegls, tas ir derīgs pārstrādei, tas tik un tā ir derīgs pārstrādei

Bieži diskusijas izraisa izlietotais iepakojums, kas ir tīrs, nesatur ēdiena un citu vielu pārpalikumus, ir viendabīgs un sadalīts pa materiāla veidiem. Piemēram, izpurināta pārtikas kārbas, kas tomēr nedaudz satur ēdiena drupačus, vai piena kanniņas, kas ir izskalotas ar ūdeni bez mazgāšanas līdzekļa, ir derīga pārstrādei. Tomēr, ja iepakojums satur ēdiena paliekas, kas nav atdalāmas, tas metams sadzīves atkritumu konteinerā.

Bioplastmasas iepakojumu nevar mest konteinerā vieglajam iepakojumam

Bioplastmasas jeb biopolimēru iepakojumu un izstrādājumus var atpazīt pēc īpašā lapiņas marķējuma un norādes par dabīgo iepakojuma izcelsmi. Tomēr jāatceras, ka šāds iepakojums nav derīgs pārstrādei kopā ar plastmasas iepakojumu, tāpēc konteinerā vieglajam iepakojumam to izmest nedrīkst. Mājas apstākļos kompostējamus bioplastmasas iepakojumus un izstrādājumus (to apliecina norāde "OK HOME COMPOST") var mest piemājas kompostā.

Pārstrādājot makulatūru, zūd tās kvalitāte

Ik reizi, pārstrādājot makulatūru, zūd tās kvalitāte, ar laiku padarot daudzkārt pārstrādātu papīru nederīgu atkārtotai pārstrādei.

Kartona olu kastītes, ļoti pelēks un trausls kartona pildmateriāls elektroiekārtu kastēs – tie ir klasiskie piemēri daudzkārt pārstrādātas makulatūras izstrādājumiem. Šie jau savu labo darbu videi ir snieguši, proti, vairākkārtīgi atdzimuši jaunā veidolā. Un šī ir viņu pēdējā dzīve. Ik reizi, pārstrādājot makulatūru, saīsinās celulozes šķiedras garums, līdz ar to zūd arī gala produkta kvalitāte. Tas kļūst trauslāks un plūsnaināks. Tāpēc neņem jaunā, ka apsaimniekotājs iesaka šādus izstrādājumus

tomēr mest sadzīves atkritumu konteinerā, lai nodrošinātu iespēji augstāku kvalitāti otrreizējām izejvielām, kas iegūtas no dalītās vākšanas konteineru satura pārstrādes.

Informācija par pareizu atkritumu šķirošanu atrodama "Zaļās jostas" mājaslapā www.zalajosta.lv. Sev tuvāko publisko vieglā iepakojuma šķirošanas konteineru vai EKO laukumu meklē vietnē www.atkritumi.lv. Ja dzīvo daudzdzīvokļu namā, vērsies pie sava nama pārvaldnieka, vai, ja dzīvo privātmājā, pie sava atkritumu apsaimniekotāja, lūdzot uzstādīt dalītās vākšanas konteinerus tavā dzīvesvietā.

Apsveikums

To milas uguntiņu, kas jums sirdi krita,
No visiem dzīves vējiem sargājiet,
Nekad lai nedzīst tā, lai neiedegas cita,
Ja ceļš reiz sākts, tad kopā staigājiet!

Feride un Dāvi!

Lai jūsu laulība ir tikpat skaista, kāda bija
jūsu kāzu diena!

Kolēģi Vidučos un Žiguros

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt
paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam,
palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 5 eiro par
28 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

No sirds pateicos mācītājam
Mārtiņam Vaickovskim un luterāņu
baznīcas draudzei, BTIB vadītājam
Marijai Duļbinskai, Teresei
Gruzdulei par sniegto palīdzību. Lai
veiksme un izdošanās pavada
katrā solī!

RUTA JERJOMINA

Ainārs Pumpa no sirds pateicas
sievietei, kura atrada nozaudēto
maku, aiznesa uz redakciju. "Ļoti
priecājos, ka Balvos ir šādi godīgi
un atsaucīgi cilvēki. Vēlu viņai
veiksmi katrā dienā!"

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus**.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tāl. 29411033.

**IEPĒRK
MAJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

"LIGNUM LATVIJA"
Uzticama mežu iegāde.
Pērk meža īpašumus, cirsmas,
lauksaimniecības zemes.
Tūlītēja un godīga samaksa par
mežu.
Ātra un precīza novērtēšana.
Vienkāršs pārdošanas process.
Cilvēcīga sadarbība.
Pārdod mežu profesionāļiem, liec
mežu savā lietā!
Tāl. 29289878.

Pērk izcirstus mežus
(3000 EUR/ha),
jaunaudzes, zemi.
Tāl. 28282021.

Ģimene vēlas iegādāties lauku
VIENSĒTU ar zemi un mežu
(laukos), ar elektrības pieslēgumu,
bez kaimiņu mājām blakus.
Tāl. 25302291.

Craftwood pērk meža īpašumus,
cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tāl. 26360308.

Pārdod

Baltinavas pagasta
ZS "Riekstiņi" PĀRDOD
sertificētu un kodinātu
ziemāju sēklu. Minimālais
daudzums **Big Bag** - 1000 kg.
Sikāka informācija zvanot:
26574384. Pieprasījumu sūtīt uz
e-pastu: amatnieki5@inbox.lv

Pārdod auzas (bioloģiskas,
sertifikāts).
Tāl. 29277968.

Pārdod labu, skaldītu malku.
Ātra piegāde.
Tāl. 26425960.

Skaldīta malka. Cena
40 EUR/berkubā. Piegādes
apjoms līdz 7 berkubiem.
Ir sausā. Tāl. 25543700.

Pārdod skaldītu malku,
40 EUR/berkubā. Ir sausa.
Tāl. 26550272.

Pārdod skaldītu malku.
Tāl. 26314341.

Pārdod ruļļos: sienu, skābsienu,
salmus. Lopbarībai: kartupeļus,
burkānus, graudus. Ar piegādi.
Tāl. 25442582.

Pārdod T-40 AM, 3-korpusu arklu,
vagotāju, zirga grābekli, stieples
žogu (100 m, lietots).
Tāl. 29240844.

Bioloģiska saimniecība
pārdod sivēnus.
Tāl. 29341738.

Dažādi

AUTOAPMĀCĪBA B kategorijā
Viļakas vidusskolā 18.septembrī
plkst. 16.00. Tāl. 28700807.

Spiež, karsē, iepakoj ābolu
sulu Kubulos. Tāl. 27004732.

Attīra lauksaimniecības zemi,
grāvjus no krūmiem.
Tāl. 29199067.

Rok diķus, grāvjus.
Tāl. 29433126.

Veic jaunaudžu kopšanu.
Tāl. 29198247.

Līdzjūtības

*Cik tumšs un kluss nu kaktiņš, māt,
Kurš varēs tavā vietā stāt,
Kurš grūtā brīdī pienāks klāt?
Neviens tik tuvs vairs nebūs, māt.*

(Z.Purvs)

Klusa, patiesa līdzjūtība **dēliem,
meitai, mazbērniem**, pavadot
māmiņu **DZIDRU SALIŅU** kapu
kalniņā.

Spirģu, Dzeniņu ģimenes

*Lēks saulīte citu rītu,
Meža galus zeltidama.
Tu gulēsi mūža miegu
Baltā smilšu kalniņā.*

Izsakām savu līdzjūtību
klasesbiedrenei **Paulai Saliņai un
viņas vecākiem, VECMĀMIŅU**
mūžīgā mierā pavadot.
Rugāju vidusskolas 4.klases
kolektīvs

*Vējš piekļauvē ar tumsas spārnū,
Dzīst gaisma - klusums mūžu
sedz.*

(V. Kokle-Liviņa)

Visdziļākā līdzjūtība **Mārtiņam
Saliņam**, māmiņu **DZIDRU SALIŅU**
mūžības ceļā pavadot.

Krustdēls Mārtiņš

*Vai no tālās mūžības ciemos,
Kādu reizi vēl atnāksi, māt?
Kas mūs norās un atkal piedos,
Kas mums savu svētību iedos?*

Dalām sāpju smeldzi un izsakām
patiesu līdzjūtību **Mārtiņam ar
ģimenīti, MĀMIŅU** pavadot
Mūžībā.

Tilžas pamatskolas klasesbiedri

*Sedz, Dieviņ'i, zvaigžņu segu,
Klāj mākoņu paladziņu,
Apklusuši tēva soļi,
Dzīves ceļu staigājot.*

Mūsu patiesa un dziļa līdzjūtība
Svetlanai Kirillovai ar ģimeni,
kad aizsaules ceļā aizvadīts mīlais
TĒTIS, VĪRS, VECTĒVS.

Veronika, Leontine, Mirdza, Rūta,
Māriete, Ilga, Skaidriete

*Mums palikuši tavi vārdi,
Mums palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.*

Jūtam līdzī un dalāmies sāpju
smagumā ar **tuviniekiem**,
aizsaules ceļos pavadot skolotāju
HELĒNU ŠAKINU.

1982.gada izlaiduma absolventi

*Cilvēka dzīvei ir zvaigznes gājums -
Tā iemirdzas un nodzīst,
Paliek klusums, neizteikti vārdi...*

(I.Auziņš)

Skumju brīdī esam kopā ar **Ingrīdu
Pavlovu**, māti **HELĒNU ŠAKINU**
mūžības ceļā pavadot.

Gulbenes pilsētas deju grupa "Leno"

Es aizeju un tomēr palieku

*Debesis, zemē, zvaigznēs, vējā,
saulē un savējo sirdīs.*

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība lai
palīdz pārvarēt sāpju smagumu

**dēliem Jānim un Imantam
Slišanīem un tuviniekiem,**
MĀMIŅU pavadot uz Mūža mājām.

Kaimiņi: Jānis, Sarmīte, Žanis ar
ģimenēm

Pagājuši jau **9** mēneši!

Pārlicinies, vai abonēji

Vaduguni

**oktobrim, novembrim,
decembrim!?**

Vaduguni

Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**

D.Dimitrijeva
T. **64507018**
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
IZINKOVSKA - T. 28319682;
M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;
A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE - S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
**SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS**
Iespīests SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2190